„NIWA" TYGODNIK BIAŁORUSKI — CENA 60 gr

Ніва

№ 30 (126) БЕЛАСТОК, 27 ЛІПЕНЯ 1958 г. ГОД III

Родныя краявіды

Адзінокая бяроза. Фото — А. А.

Хведар Асініч

Нафта змешаная з крывёю

15 ліпеня 1958 года... Што нясе з сабой гэтая дата? Новае адкрыццё ў медыцыне? Новы крок у кірунку выкарыстання навукі для дабра чалавецтва? Ці мо' зблізжэнне Захаду з Усходам?

І мы, і ўсе міралюбівыя людзі хацелі-б, каб нашыя дні прыносілі свету іменна такія звесткі. Але не гэтыя падзеі будуць запісаны ў каляндары пад датай 15 ліпеня.

У гэты дзень, у 9 гадзін, у бухце Хальда пяць міль на поўдзень ад Бейрута высадзіліся салдаты марской пяхоты шостага флота ЗША. Так пачалася інтэрвенцыя амерыканскіх узброеных сіл у Ліване.

Начальнік штаба ваенна - марскіх сіл адмірал Бэрк паслаў падпалкоўніку Хеду, камандуючаму высадкай войск у Ліване, тэлеграму, у якой гаворыцца:

«Праводзячы высадку, вы будзеце ўпісваць новы раздзел у гісторыю нашай краіны».

Сапраўды, гэта будзе чорная старонка ў гісторыі Злучаных Штатаў!

Аднак-жа «новы» раздзел ані крыху не новы. Ён толькі паўтарае старыя раздзелы ў гісторыі каланіялізма. Колькі разоў пад усялякімі выдуманымі прычынамі ажыццяўлялася не прыкрытая імперыялістычная агрэсія ў самых розных кутках свету.

І вось зноў Злучаныя Штаты, як той цыркач, жангліруючы старэнькім аргументам аб быццам-бы ўзнікшай «неабходнасці» абараніць жыццё амерыканскіх грамадзян, нахабна напалі на Ліван.

Вось вам міралюбівасць, вось вам пашана суверэнітэту іншых краін — пыл, які пускаюць у вочы наіўных людзей амерыканскія дыпламаты.

Дзеяй гэтага самага акта, пастаўленага адным і тым-жа рэжысёрам з'явілася акупацыя Англіяй Іярданіі.

Чужаземны друк звязвае паспешны візіт міністра замежных спраў Англіі ў Вашынгтон з планамі далейшых ваенных аперацый амерыкана - англійскіх інтэрвентаў на Блізкім і Сярэднім Усходзе. Мяркуючы па звестках амерыканскіх і англійскіх газет, гэтыя планы прадугледжваюць выкарыстанне Лівана і Іярданіі ў якасці пляцдармаў для нападу на Ірак і іншыя незалежныя арабскія дзяржавы. «Паўсюдна лічыцца, — піша амерыканская газета «Крысчэн сайенс монітор», — што адпраўка англійскіх, праўдападобна, турэцкіх і, магчыма амерыканскіх войск у Іярданію паслужыць прэлюдыяй к больш шырокім ваенным аперацыям на Сярэднім Усходзе».

Імперыялісты намагаюцца яшчэ раз агнём і мячом запрагчы народы Арабскага Усходу ў ярмо каланіяльнай няволі з тым, каб англійскія і амерыканскія манаполіі маглі без перашкод грабіць гэтыя краіны.

Паяцы англа - амерыканскага імперыялізма лопаюць ад натугі ў вынаходстве штучак для арганізацыі інтэрвенцыі ў Іракскую Рэспубліку, таму, што ў іх няма ніякай прычыны для гэткай інтэрвенцыі, нават такой фальшыўкі, пад якою адбылася акупацыя Лівана і Іярданіі.

Ірацкі ўрад поўнасцю кантраліруе становішча ў краіне і апіраецца на падтрымку ірацкага народа.

Інтэрвенты разлічвалі на дэмаралізацыю арабскіх народаў. Спадзяваліся, што разбойніцкай дзейнасцю пасеюць паніку сярод арабаў, застрашаць іх. Пралічыліся.

Старшыня ліванскага парламента накіраваў ў Савет Бяспекі пратэст супроць амерыканскай акупацыі. Ён, ад імя парламента — вышэйшага органа ўлады Лівана — патрабаваў неадкладнага эвакуіравання войск інтэрвентаў.

Вось вам і просьба ліванскай улады, якою інтэрвенты стараліся апраўдаць акупацыю Лівана. Увесь ліванскі народ асуджае захопнікаў, гуртуюцца сілы да барацьбы з інтэрвенцыяй.

Для абароны рэспублікі ад агрэсараў у Іраку паўстае народная гвардыя.

У гэтай крытычнай хвіліне, арабы не засталіся адзінокімі. Хваля пратэстаў супроць агрэсараў пракацілася па ўсяму свету. Рад дзяржаў і дзяржаўных дзеячоў выступілі з афіцыйнымі заявамі, у якіх асуджаюць інтэрвенцыю і патрабуюць неадкладнага спынення яе.

Усё больш людзей і народаў бачаць ніткі, што рухаюць ногі і рукі паяцаў драмы, якую разыгрываюць на Блізкім Усходзе англа - амерыканскія інтэрвенты. З гэтых нітак сцякае нафта змешана з людской крывёю.

У 14 гадавіну вызвалення Беластока

27 ліпеня г. г. мінае 14 год ад магутнага наступлення савецкіх войск і вызвалення Беластока ад гітлераўскай акупацыі.

Ад таго часу многа змянілася ў Беластоку. У 70 прац. разбураны горад аджыў, стаў прыгажэйшым. Адбудаваны цэнтр горада, фабрыкі і прадпрыемствы. Выдайна працуе Медыцынская акадэмія. Цяпер у Беластоку жыве амаль 110 тысяч насельніцтва

— Ах, як змяніўся Беласток — часта кажуць людзі, якія прыязджаюць у горад. І гэта праўда. Беласток памаладзеў, стаў больш прыгожым, хоць сляды ваўны яшчэ не зніклі канчаткова.

А як будзе выглядаў Беласток за некалькі год?

У 1965 годзе ў Беластоку будзе 146 тысяч насельніцтва. Вялікае жыллёвае будаўніцтва будзе далей развівацца. У тым часе Беласток атрымае 22.000 новых памешканняў, а 13.000 будзе адрамантаваных. Будзе пабудавана газоўня, вялікі мясакамбінат, спіртзавод, новая механічная пякарня, і г. д.

Намечана пабудова 8 школ, 2 тэатраў, 3 кіно, некалькіх спартпляцовак і іншых культурных устаноў. На фабрыках і заводах будзе працаваць больш 15.000 рабочых.

Беласток. Рынак Касцюшкі ў ранні м сонцы. Фото — Р. Сяскевіч

Калектыў БГ-КТ выступіў на ліпнёвай акадэміі ў Беластоку

21 ліпеня г. г. у Тэатры імя Аляксандра Венгеркі ў Беластоку на ваяводскай акадэміі прысвечанай 14-ай гадавіне адраджэння Польшчы выступіў у мастацкай частцы калектыў песні і танца БГ-КТ.

Мастацкая частка ў асноўным складалася з праграмы нашага калектыву. Гэта вялікі гонар выступаць у так паважнай урачыстасці. Адсюль выходзіць і патрабавальнасць да выступаючых.

Не ведаю, мо' наш калектыў надта пераняўся адказнасцю выступлення, але яно выпала, мякка гаворачы, слаба.

Калі параўнаць выступленне нашага калектыву на канцэрце нацыянальных меншасцей у Варшаве і апошняе — дык гэта неба і зямля. Чаму?

(в)

Беларускія ліцэі

У гэтым годзе ў беларускіх ліцэях на Беласточчыне атэстаты сталасці атрымала 72 вучняў: у тым Бельскі ліцэй выдаў 33, Гайнаўскі 24 і Міхалоўскі 15.

Гурток з Новай Волі з пастаноўкай у Рыбаках

У мінулую нядзелю гурток мастацкай самадзейнасці з Новай Волі даў пастаноўку дзвюх п'ес «Міхалка» — Далецкіх і «Мікітаў лапаць» — Кудзелькі, у вёсцы Рыбакі.

Пастаноўку глядзела больш чым 100 асоб. Сяляне з Рыбакоў вельмі ветліва сустрэлі новавольскі мастацкі калектыў.

У верасні пленум ГП БГ-КТ

18 ліпеня г. г. адбылося чарговае пасяджэнне Прэзідыума ГП БГ-КТ.

На пасяджэнні былі прааналізаваны вынікі дагэтуляшняй дзейнасці Таварыства ў паасобных галінах. Дзеля больш рэзультатыўнай працы, было пастаноўлена між іншым, актывізаваць існуючыя камісіі і стварыць новую - асветную камісію.

За працу камісій вызначана адказнымі членаў Прэзідыума ГП БГ-КТ.

Пастаноўлена, што пленум Галоўнага праўлення адбудзецца ў першай палове верасня г. г.

Польска-беларускі слоўнік

Чытачы «Нівы» часта цікавяцца лёсам польска-беларускага слоўніка, які ўжо апрацоўваецца пры выдавецтве «Ксёнжка і ведза» у Варшаве. Як мы даведаліся, гэты слоўнік будзе здадзены ў друк восенню гэтага года. У продажы ен з'явіцца ў 1959 годзе.

Вялікае Свята Адраджэння

22 ліпеня 1958 г. — 14 гадавіна існавання вольнай Польскай Народнай Рэспублікі. Напярэдадні свята ў гарадах і мястэчках адбываліся ўрачыстыя вечары для ўшанавання гэтай знамянальнай гадавіны.

Цэнтральная ўрачыстасць з выпадку гэтага вялікага свята адбылася ў Лодзі. Па вуліцах горада ўвесь дзень плылі хвалі народу — людзі выйшлі даць доказ вялікага здавальнення народнай уладай і партыяй. На цэнтральную ўрачыстасць прыбылі кіраўнікі партыі і ўрада Польскай Народнай Рэспублікі: І сакратар ЦК ПАРП Уладыслаў Гамулка, Юзэф Цыранкевіч, І. Лёга - Савінскі, Адам Рапацкі і іншыя. Уладыслаў Гамулка выступае з прамовай горача вітаючы ад імя партыі і ўрада ўсіх жыхароў Лодзі, салдатаў, афіцэраў, генералаў, рабочых, сялян і інтэлігенцыю ўсёй краіны — увесь народ. Уладыслаў Гамулка ўспомніў мінулае польскага народа, перыяд адбудовы краіны і адновы жыцця пасля вызвалення, навязваючы да сучаснасці.

Пасля гаворыць аб развіцці прамысловасці параўноўваючы з даваенным перыядам, аб развіцці навукі, культуры і тэхнікі, аб павышаючымся ўзроўню кваліфікаваных кадраў.

«Няма такіх перашкод, якіх мы не змаглі-б перамагчы на сваім шляху да соцыялізма» — сказаў І-шы сакратар ЦК ПАРП.

Далей Уладыслаў Гамулка закрануў таксама міжнародныя падзеі, якія ў сучасны момант знаходзяцца ў цэнтры ўвагі ўсяго свету — умяшанне ЗША і Англіі ва ўнутраныя справы Лівана і Іярданіі.

«Факт гэты, — сказаў У. Гамулка, — поўнасцю ілюструе і яшчэ больш павялічае небяспеку вайны.

У сённяшнім свеце, у сучасных міжнародных абставінах, мір неабходна захаваць. Соцыялістычны лагер не можа абыякава ставіцца да агрэсіі імперыялістаў у арабскіх краінах.

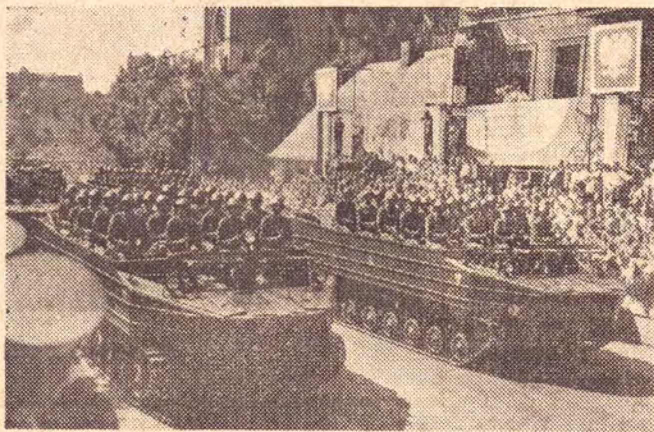
Народы не хочуць вайны. А супроць такой бурнай і магутнай плыні, якой з'яўляецца воля народаў, плысць немагчыма. Магутная хваля міру, ахопліваючая народы ўсяго свету апавяшчае імперыялізму немінучую гібель».

У заключэнні У. Гамулка сказаў аб вялікай дружбе СССР і іншых краін у адносінах да Польшчы, якія таксама, як і мы адданы справе абароны межаў нашай краіны ад заходніх мілітарыстаў, аб вялікім новым маршруце да поўнай перамогі соцыялізма.

Пасля ўрачыстага парада I сакратар ЦК ПАРП Уладыслаў Гамулка наведаў жыллёвы пасёлак Козіны.

На здымку: Уладыслаў Гамулка сярод жыхароў Козіна.

22 ліпеня 1958 г. — Лодзь. 14 гадавіна свята Адраджэння. У Лодзі цэнтральны парад войск.

На здымку: парад сапёраў на амфібіях і дэсантных барках. Яны неслі выдатную дапамогу людзям, якіх наведала паводка.

ЦАФ — фото Дамбразецкі

Насельніцтва Лодзі даўно не бачыла толькі войска. Перад цэнтральным парадам жыхары Лодзі наведалі вайсковыя часці стацыяніруючыя ў горадзе.

Фото — ЦАФ.

СПОРТ

Польскія барцы ў Гомелі

У Беларусь дзеля сумеснай трэніроўкі перад пяршынствам свету выехала зборная каманда барцоў Польшчы. Нядаўна ў Гомелі адбылася міжнародная таварыская сустрэча па класічнай барацьбе паміж зборнай горада і зборнай Польшчы. З лікам 5:4 перамаглі барцы Польшчы

Залатыя медалі беларускіх весляроў

У Маскве закончыліся спаборніцтвы на асабіста каманднае пяршынства Савецкага Саюза па веславанню на байдарках і каноэ. У гэтых спаборніцтвах выдатных поспехаў дабіліся беларускія спартсмены.

Беларускі спартсмен Маркоўпаў заваяваў званне чэмпіёна краіны, выйграўшы пяршынства на дыстанцыі 500 метраў на байдарцы - адзіночцы. Чэмпіёнам СССР на байдарцы - адзіночцы на 1.000 метраў стаў беларус Наумаў. Гомельскія весляры Граскуноў і Карнавуманка сталі чэмпіёнамі краіны ў веславанні на байдарцы - двойцы на 10.000 метраў

Поспех беларускай шахматысткі

Выдатнага поспеху дабілася беларуская шахматыстка Зварыкіна, якая ў нядаўна адбыўшыхся спаборніцтвах у Вільнюсе атрымала перамогу над чэмпіёнкай свету Быкавай (Масква) і заняла першае месца. Апрача Быкавай Зварыкіна апярэдзіла чэмпіёнку СССР Барысенка, міжнароднага майстра Вольнерт і г. д.

Міжнародны агляд

Пасланне М. С. Хрушчова Д. Эйзенхаўэру

19 ліпеня г. г. старшыня Совета міністраў СССР М. Хрушчоў выслаў прэзідэнту ЗША Эйзенхаўэру, прэм'ер-міністру Вялікабрытаніі Макмілану, старшыні Совета міністраў французскай рэспублікі дэ Голю і прэм'ер - міністру Індыі Неру пасланні, у якіх прапануе неадкладна склікаць нараду Галоў урадаў СССР, ЗША, Англіі, Францыі і Індыі пры ўдзельнічанні Генеральнага сакратара ААН з мэтай неадкладнага прыняцця сродкаў для спынення збройнага канфлікта на Блізкім Усходзе.

У пасланні Мікіты Хрушчова Эйзенхаўэру, між іншым чытаем: «Ход падзей апошняга часу сведчыць аб тым, што мы перажываем адзін з самых адказных момантаў гісторыі, што свет пастаўлены на грані катастрофы».

«Скліканне нарады Галоў вялікіх дзяржаў — чытаем далей — для ўрэгулявання пачаўшагася на Блізкім і Сярэднім Усходзе ваеннага канфлікта было-б самым разумным, у сённяшніх умовах, актам дзяржаў нашых краін».

Заява прэзідэнта ААР

Прэзідэнт ААР Гамаль Абдэль Насер заявіў:

«Акупацыя амерыканскімі ўзброенымі сіламі Лівана з'яўляецца пагрозай міру на Сярэднім Усходзе і замахам на Статут ААН. Яна з'яўляецца пагрозай усім арабскім краінам, якія адмовіліся падпарадкавацца імперыялізму і праводзяць незалежную палітыку...

Што датычыць нашых адносін да становішча ў Іраку, то ўрад ААР заяўляе, што любая агрэсія супроць Іракскай Рэспублікі будзе разглядацца, як агрэсія супроць ААР. У гэтым выпадку ААР выканае свае абавязацельствы перад Іракскай Рэспублікай, згодна з пактам калектыўнай бяспекі арабскіх дзяржаў».

Заява прэм'ер - міністра Неру

16 ліпеня г. г. выступаючы перад студэнтамі Алахабадскага універсітэта, прэм'ер - міністр Індыі Неру папярэдзіў, што, калі знешнія сілы ўмяшаюцца ва ўнутраныя справы Лівана або Ірака, магчыма сусветная вайна. Неру ўказаў на вельмі сур'ёзнае становішча ў Заходняй Азіі і сказаў, што адзін няправільны крок адной дзяржавы можа прывесці да пажару. Неру падкрэсліў, што ён рашуча супроць пасылкі войск адной краіны ў другую. Неру сказаў, што Індыя не збіраецца ўмешвацца ў справы Лівана або Ірака, але яна вельмі зацікаўлена ў падзеях, якія адбываюцца ў гэтых дзяржавах. Неру падкрэсліў, што падзеі ў Лівано з'яўляюцца ўнутранымі падзеямі. Вы можаце, сказаў ён, назваць іх грамадзянскай вайной.

Дэманстрацыі супраць англа-амерыканскай інтэрвенцыі на Блізкім Усходзе

Ва ўсім свеце праходзяць масавыя дэманстрацыі супраць англа - амерыканскай інтэрвенцыі на Блізкім Усходзе.

Такія дэманстрацыі, між іншым, адбыліся ў шматлікіх гарадах Італіі, Англіі, арабскіх краін, Кітая.

Працоўныя людзі, дзе-б яны не былі, усё магутней патрабуюць: «Рукі прэч ад арабаў»!

У адным толькі Кітаі яшчэ тыдзень таму дэманстравала звыш 21 мільёнаў людзей.

ІРАК

Ірак мяжуе з Іранам, Турцыяй, Сірыйскім раёнам ААР, Іярданіяй, Саўдаўскай Аравіяй і Кувейтам. Тэрыторыя Ірака — 444,4 тысячы квадратных кіламетраў. Насельніцтва — звыш 5 мільёнаў чалавек, з якіх каля 80 працэнтаў — арабы.

Ірак — эканамічна слабаразвітая земляробча-жывёлагадоўчая краіна, у якой моцныя перажыткі феадалізма. Розныя плямёны, якія складаюць значную частку насельніцтва, вядуць вандроўны лад жыцця.

Чатыры пятыя насельніцтва краіны занята ў сельскай гаспадарцы. Важнейшыя гаспадарчыя культуры — ячмень, фінікі, пшаніца, рыс, бавоўна. Па вытворчасці фінікаў, якія ідуць на экспарт, Ірак займае першае месца ў свеце.

З прыгодных для апрацоўкі 12 мільёнаў гектараў зямлі фактычна апрацоўваецца не больш чым 3 мільёны гектараў. Асноўная частка зямлі знаходзіцца ў руках памешчыкаў і шэйхаў плямёнаў. Вялікія зямельныя ўчасткі ў раёне Багдада належаць англійскаму капіталу. Фелахі (сяляне) арандуюць зямлю на кабальных умовах, аддаючы яе ўладальнікам да 70 працэнтаў сабранага ўраджаю.

Ірак багаты нафтай, запасы якой ацэньваюцца ў 2.650 мільёнаў тон. Па здабычы нафты Ірак стаіць на адным з першых месц у свеце.

Уся нафта знаходзіцца ў руках замежных манаполій.

У краіне зусім адсутнічае айчынная цяжкая прамысловасць. У лёгкай прамысловасці налічваецца каля 2 тысяч дробных прадпрыемстваў, занятых вырабам цэглы, чарапіцы, шарсцяных і баваўняных тканін, цэменту, шкла і г. д.

Пасля першай сусветнай вайны Ірак фактычна знаходзіўся ў каланіяльнай залежнасці.

У якасці вернага прыслужніка імперыялістычных колаў ЗША і Англіі ў Іраку на працягу доўгіх год выступаў Нуры Саід, які неаднаразова займаў дзяржаўныя пасады, аж да прэм'ер - міністра. Абапіраючыся на рэакцыйныя сілы ўнутры краіны і падтрымку імперыялістаў, Нуры Саід бязлітасна распраўляўся з нацыянальна - вызваленчым рухам іракскага народа. Тысячы іракскіх патрыётаў пакутавалі ў турмах, прагрэсіўныя партыі былі забаронены, элементарныя дэмакратычныя свабоды падаўлены.

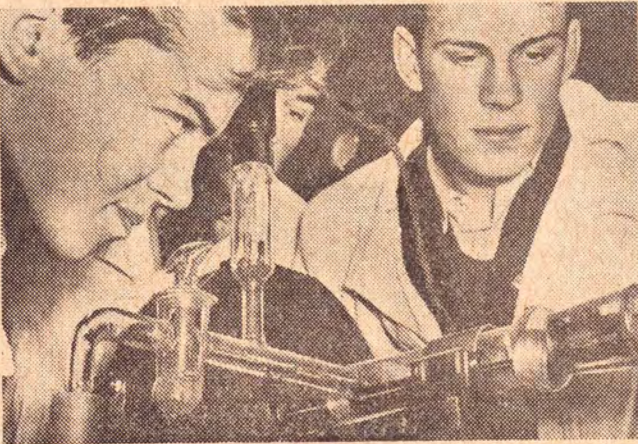
Англіі былі прадастаўлены на тэрыторыі Ірака ваенна - паветраныя базы. У студзені 1955 года іракскія правячыя колы пайшлі на спыненне дыпламатычных адносін з Савецкім Саюзам, а ў лютым 1955 года Ірак па патрабаванню імперыялістаў ЗША і Англіі падпісаў з Турцыяй ваенны дагавор, які стаў ядром Багдадскага пакта — збройнай барацьбы імперыялістычных дзяржаў супраць нацыянальна - вызваленчага руху народаў Блізкага і Сярэдняга Усходу. Рэалізуючы атрыманыя звонку ўказанні, Нуры Саід, у процівагу арганічнаму і законамернаму аб'яднанню Егіпта з Сірыяй, якія стварылі новую незалежную дзяржаву ААР, стварыў штучную Арабскую федэрацыю ў складзе Ірака і Іярданіі.

Напалоханы размахам ліванскага народнага паўстання і баючыся, што барацьба за незалежную палітыку, як ланцуговая рэакцыя, ахопіць і Ірак, Нуры Саід па ўказанню правячых колаў каланіяльных дзяржаў развіў ліхаманкавую дзейнасць унутры Багдадскага пакта, збіраючы сілы для падаўлення нацыянальна - вызваленчага руху ў Лівано.

Паліцэйскі рэжым і тэрор не маглі запалохаць іракскі народ, прымусіць яго адмовіцца ад барацьбы за свае правы, за нацыянальную незалежнасць.

ШЛЯХІ РАЗВІЦЦЯ

ХІМІЧНАЙ ПРАМЫСЛОВАСЦІ Ў БССР

У дарэвалюцыйны перыяд Беларусь была амаль зусім пазбаўлена хімічнай прамысловасці. Першыя хімічныя прадпрыемствы ў краіне былі пабудаваны ў галы даваенных пяцігодак. Пяршынцамі тут былі, у прыватнасці, Магілёўскі завод штучнага валакна і Барысаўскі лесахімічны завод. (Мінскі завод медпрэпаратаў уведзены пасля заканчэння Айчыннай вайны). Зразумела, што гэтыя заводы не могуць задаволіць запатрабаванні многіх айчынных прадпрыемстваў, затрымліваюць іх далейшае развіццё і адмоўна ўплываюць на якасць будаўніцтва. Тымчасам у Беларусі існуюць усе мажлівасці для далейшага развіцця хімічнай прамысловасці. Мінская і Гомельская вобласці маюць месцанараджэнні калійнай і каменнай солі, а таксама крэйды. У многіх раёнах краіны ёсць прыгодныя для перапрацоўкі торф і глыбінны асмол. Па нафтаправодах і газаправодах Дашава — Мінск і Шабелінка — Мінск неўзабаве прыдуць нафта і прыродны газ. А гэтыя сыравіны неабходныя пры цяжкім хімічным сінтэзе, які з'яўляецца асноўнай галінай хімічнай прамысловасці.

Пастанова Пленума ЦК КПСС адносна далейшага развіцця хімічнай прамысловасці прадугледжвае, у прыватнасці, значнае павелічэнне тэмпу росту вытворчасці сінтэтычных матэрыялаў і вырабаў з іх. Частка новых прадпрыемстваў, пабудова якіх намечана планам развіцця народнай гаспадаркі СССР на 1959 — 1965 г., будзе ўзведзена ў Беларусі. У краіне існуюць магчымасці вырабу сінтэтычнага каўчуку, для якога сыравінай з'яўляюцца адыходзячыя газы нафтаперапрацоўчых заводаў. На адным з іх можна наладзіць выраб каштоўнай пластмасы — поліэтылену і сінтэтычных валокнаў (капрону, нейлону, перлону). З поліэтылену вырабляюцца абрусы, фартухі і іншыя рэчы, якія ўжо цяпер у краіне карыстаюцца вялікім поспехам. Гэтая пластмаса заменіць многія прадметы хатняга ўжытку, а таксама будзе выкарыстана для вырабу кузаваў аўтамабіляў, матаролераў і інш. У краіне вялікім попытам карыстаецца адзенне з сінтэтычных валокнаў.

Прадугледжваецца таксама будаўніцтва заводаў мінеральных угнаенняў, якія выдатна павышаюць ураджайнасць глебы. Адным з буйнейшых гэтага роду прадпрыемстваў будзе Старобінскі калійны камбінат. Ён будзе таксама вырабляць кухонную соль. Развіццю шкляной і мылаварнай прамысловасці ў рэспубліцы будзе садзейнічаць будаўніцтва содавага завода. Будаўніцтву яго спрыяюць буйныя запасы каменнай солі і крэйды ў Беларусі.

Вельмі адказнай задачай хімічнай прамысловасці з'яўляецца максімальнае выкарыстанне адходаў вытворчасці, у прыватнасці, вялікай колькасці выкапняў драўніны, якая здабываецца разам з торфам. Хімічная перапрацоўка драўніны дазволіць атрымліваць у вялікай колькасці драўняна - валакністыя і тэрма - ізаляцыйныя пліты, дэталі для будаўніцтва дамоў, а ў спалучэнні з пластмасамі — мэблю, паркет і г. д. Выкапні драўніны даюць магчымасць вырабляць цэлюлозу і паўцэлюлозу. Вытворчасць гэтых матэрыялаў будзе наладжана ў фабрыцы, пабудова якіх неўзабаве пачнецца недалёка ад Васілевіцкай ДРЭС. Змена драўніны на кардон (з паўцэлюлозы) вызваліць вялікую колькасць лесу, які дагэтуль выкарыстоўваўся для выпуску тары, і для пабудовы 80.000 кватэр.

Неўзабаве ў краіне пачнецца выраб тарфянога воску з торфу. Ён прынясе вялікую карысць у ліцейнай вытворчасці і значна зменіць яе тэхналогію. Выраб стальных і чыгунных дэталей па выплаўляемых мадэлях значна знізіць расходаванне метала і павысіць прадукцыйнасць працы на машынабудаўнічых заводах.

Бліжэйшыя гады прынясуць значнае памяншэнне перапрацоўкі збожжавых культур і бульбы на спірт і тлушчаў на мыла. Спірт будзе атрымлівацца на гідралізных заводах і з прыроднага і нафтавых газаў. Прадукты перапрацоўкі нафты дазволяць атрымліваць высокаякасныя мыючыя сродкі.

Карысная справа

Акадэмія навук у Варшаве і кафедра беларускай філалогіі Варшаўскага універсітэта распачалі вялікую работу па вывучэнню лексікі беларускіх гаворак на тэрыторыі Польшчы. Гэтая работа вядзецца пад кіраўніцтвам прафесар Антаніны Антонаўны Яблонскай.

4 ліпеня г. г. група студэнтаў кафедры беларускай філалогіі выехала ў мястэчка Орля на Беласточчыне з мэтай збірання матэрыялаў па лексіцы народных гаворак Орлі і некаторых бліжэйшых вёсак. Запісванне гаворак вялося ў Орлі і ў вёсках Кашалі, Галады і Маліннікі па спецыяльна састаўленаму апытвальніку, які ўключае ў сябе каля дзвюх тысяч пытанняў з розных галін жыцця.

У экспедыцыі прынялі ўдзел праф. А. А. Яблонская, праф. М. В. Бірыла і асыстэнты кафедры беларускай мовы і літаратуры пры В У Э. Смулкова і Л. Базылюк.

Удзельнікі дыялекталагічнай экспедыцыі сабралі багаты матэрыял, які будзе апрацоўвацца ў працоўні беларускай філалогіі ў Варшаве.

Застаецца пажадаць нашым збіральнікам народных гаворак далейшых вялікіх поспехаў у іх карыснай і патрэбнай справе.

А. Р.

27 ліпеня спаўняецца 117 гадавіна смерці Лермантава

М. Ю. ЛЕРМАНТАЎ.

ВЯЗЕНЬ

Хай турму хутчэй адчыняць,
Хай пакажуць ззянне дня,
Чорнавокую дзяўчыну,
Чорнагрывага каня!
Я красуню маладую
Перш у губкі пацалую,
На каня пасля ўзлячу,
У стэп, як вецер паскачу.

Ды акно ў турме высока,
Сцены голыя зусім;
Чорнавокая далёка
У пышным цераме сваім;
Чорнагрывы конь у полі
Без вуздэчкі, сам, па волі
Скача, радуецца ўсім.
Хвост на ветры распусціў...

Адзінокі я — бязрадны:
Дзверы цяжкія з замком,
Ледзь блішчыць прамень лампады
Паміраючым агнём;
Толькі чутна: ў ноч глыбоку
Ходзіць гукамерным крокам
За дзвярмі, як труп жывы,
Моўчкі нудны вартавы.

Пераклаў з рускай мовы
ДЗМІТРЫ ШАТЫЛОВІЧ

СЦЯПАН АЛЕКСАНДРОВІЧ

ЯНКА КУПАЛА

і польская крытыка

Рэвалюцыйныя падзеі 1905—1907 гадоў, абудзілі да барацьбы за сацыяльнае і нацыянальнае вызваленне працоўныя масы Беларусі, узнялі з народных глыбінь волатаў мастацкага слова — Янку Купалу і Якуба Коласа. З'яўляецца беларускі перыядычны друк, наладжваецца праца беларускіх выдавецтваў у Пецярбургу і Вільні, дзе побач з арыгінальнымі творамі выдаюцца кнігі рускіх, украінскіх і польскіх пісьменнікаў.

Вялікую ролю ў справе развіцця і ўмацавання братніх сувязей беларускай і польскай літаратур адыграла творчасць Я. Купалы. Вытокі творчасці выдатнейшага беларускага песняра былі звязаны не толькі са скарбніцай айчыннага фальклору, лепшымі традыцыямі беларускай паэзіі, вялікай класічнай рускай і братняй украінскай літаратурамі, але і з багатымі здабыткамі польскай дэмакратычнай літаратуры. Побач з творчай вучобай у Пушкіна, Некрасава і Шаўчэнкі вучыўся Я. Купала паэтычнаму майстэрству ў Адама Міцкевіча, Людвіка Кандратовіча, Марыі Канапніцкай. Творчасць гэтых выдатных польскіх паэтаў была блізка сэрцу беларускага гусляра сваім рэалістычным адлюстраваннем жыцця, дэмакратычнай накіраванасцю, гуманізмам, матывамі нацыянальна-вызваленчай барацьбы, цеснай сувяззю з фальклорнымі крыніцамі.

У аўтабіяграфічных матэрыялах Я. Купала пасля адзначаў: «...Кніга, дзе гаварылася пра цяжкую долю беднага люду, заўсёды мяне захапляла. З гэтага, вядома, вынікае, што такія аўтары, як Кандратовіч, Канапніцкая, Ажэшка (польскія) і Някрасаў, Кальцоў (рускія), мяне больш за ўсё цікавілі». Далей беларускі паэт называе сваіх любімых польскіх пісьменнікаў: «З польскіх аўтараў на мяне вялікае ўражанне рабілі Выспянскі, Славацкі, Міцкевіч, часткова Крашэўскі сваімі гістарычнымі раманамі».

Аб уплыве польскай паэзіі на Купалу сведчыць той факт, што беларускі паэт пачаў паэтычную працу ў 1902—1903 гг. на польскай мове, творы яго нават трапілі на старонкі польскага друку. Некалькі польскіх вершаў, вельмі мала, было надрукавана ў нейкім польскім часопісе, здаецца ў «Ziarno», — пісаў пасля Я. Купала. У рукапісным аддзеле Інстытута літаратуры АН БССР захоўваецца сшытак ранніх твораў паэта, у якім сабраны 22 неапублікаваныя вершы Я. Купалы на польскай мове. У вершах: «Ляці, песня», «Беспрытульнік», «Не для вас», «Зямля», «Беларусь» і іншыя Купала імкнецца паказаць жыццё беларускага селяніна, яго мары і надзеі на светлую будучыню. Праўда, у польскіх вершах няма яшчэ багацця купалаўскай палітры, песеннасці і музычнасці, няма яркіх і жывых вобразаў сялян, але ўжо ў гэтых творах адчуваецца тая магутная песня аб народнай долі, якая зрабіла Купалу вялікім песняром Беларусі:

To białorusin, co cierpi i kocha,
To białorusin, którego stoczyła
W bagnisko nędzy ciemnota - macocha.
Bogactwem jego — chatyna pochyła
A celem życia — siekiera i socha,
A kresem cierpień — karczma i mogiła,

(«Беларус»)

Творчыя сувязі з польскай паэзіяй Я. Купала замацоўвае перакладамі на родную мову твораў А. Міцкевіча, Л. Кандратовіча і М. Канапніцкай. Трэба адзначыць цікавы факт, што сярод дарэвалюцыйных купалаўскіх перакладаў найбольшая колькасць прыпадае на польскую паэзію. Я. Купала пераклаў балады А. Міцкевіча «Тры Будрысы», «Пані Твардоўская», «Удагонку», байкі «Мужык і вужака», уступ да паэмы «Канрад Валенрод», урывак з раздзела «Выбар», вершы М. Канапніцкай: «Варажбітка», «Каму?», «На жалейцы», „Пара", «Родны дом», «Тры дарогі», «Як кароль у паход выходзіў», і інш., паэму Л. Кандратовіча «Нядзеля», вершы: «На Палессі», «Доля» і інш. Апрача таго, беларускі паэт пераклаў паасобныя творы А. Асныка, Я. Каспровіча, К. Балінскага, Ю. Крашэўскага, К. Уейскага, І. Вольскага і іншых.

Выданне першых зборнікаў Я. Купалам і Я. Коласам было прыхільна сустрэта не толькі беларускім, але і рускім, украінскім, чэшскім і польскім друкам.

Першыя водгукі аб паэтычнай дзейнасці Я. Купалы з'явіліся ў польскім друку вельмі рана і былі звязаны з выхадам зборніка «Жалейка».

Купалаўскі зборнік выйшаў з друку ў ліпені 1908 года, а ў пачатку 1909 на старонках польскага часопіса «Пшэглёнд краёвы» з'явіўся грунтоўны разгляд гэтай кнігі.

Ежы Янкоўскі ў артыкуле «Песняры маладой Беларусі», які быў надрукаваны ў літаратурна - навуковым дадатку да часопіса, са шчырым і добразычлівым пачуццём і замілаванасцю гаварыў пра фальклор і літаратуру беларускага народа.

Артыкул, якому прыпасаваны эпіграф з верша польскага паэта Э. Васілеўскага:

Ja lubię was poeci, chociaż wasze lutnie
Trącone łzami, brzęczą ponuro i smutnie,

пачынаецца з агляду грамадскага жыцця на Беларусі і характэрных рыс беларускага фальклору: «Хоць вельмі бедным і змучаным гадамі няволі быў і ёсць селянін, які жыве на Беларусі, але над яго загонамі ўсходзіла і заходзіла сонца, вылі віхуры, шумелі сосны, гаварыла прырода. І над яго загонамі паўстала з думы мільёнаў простая мясцовая самабытная песня, песня сумнай славянскай даліны».

Зусім справядліва звязвае Е. Янкоўскі ўздым

(Працяг на стар. 6)

Аб чым гавораць ў Ячне

У Ячне (Дуброўскі павет) ўжо даўно гаварылася аб тым, каб пабрукаваць вясковую вуліцу. Нарэшце ў палове чэрвеня пачаліся работы. Павятовая Рада дапамагла ў гэтым — дала 6 работнікаў. Вырашана брукаваць не толькі адну вясковую вуліцу але і двухсотметравы ўчастак дарогі, што ідзе да недалёкай шасэ. Аднак не ўсе гаспадары ахвотна дапамагаюць у гэтым. Некаторым не хочацца нават прывезці фурманку каменняў. Кіруючы гэтымі работамі грам. Крывош клапатліва наглядае за ўсім, з чаго вёска вельмі задаволена.

Усё яшчэ адкрытай застаецца справа выраб у і ўкладкі ходнікаў ў Ячне. Старшыня Павятовай Рады ў Дуброве на выбарчым сходзе ў вёсцы абяцаў гэтую справу канчаткова ўладзіць. Цяпер ўжо да гонару і аўтарытэту старшыні належыць, каб справа цэментавых ходнікаў у Ячне не засталася толькі абяцанкай.

Іншы прыклад — лепшы. Нядаўна мясцовая Грамадская Рада па сваёй ініцыятыве адрамантавала закрыты бетонны масцік. Цяпер ўжо не збіраюцца лужы вады на полі.

Вартая падкрэслення ёсць ініцыятыва мясцовых прыхаджан. Насупраць царквы знаходзіцца даволі вялікі ўчастак дарогі даўжынёй каля 80 метраў. Каменні для бруку на гэты ўчастак дарогі вазілі нават парафіяне і з іншых суседніх вёсак.

Наступнай справай, аб якой шмат гаворыцца ў Ячне — гэта будова вясковага дома культуры. Фундамент ўжо даўно зроблены. Ёсць 1.200 штук пустакоў. У бягучым годзе Павятовая Рада ў Дуброве прызнала на будову 60 тысяч злоты. Кажуць, што ёсць прызнана таксама 10.000 штук цэглы і шмат дошак. Але нібы ўсе гэтыя матэрыялы знаходзяцца аж у далёкім Беластоку. І як іх перавезці ў Ячна? Неабходна, каб кіраўнік Камітэта будовы Дома культуры Аляксей Марцінчык болей энергічна ўзяўся за гэтую справу. Успомненую цэглу і дошкі трэба перавезці хацяб- на бліжэйшую чыгуначную станцыю ў Саколку, або ў Новую Камянку. Адтуль ужо можна было-б папеапавозіць фурманкамі ў Ячна. І трэба абавязкова падумаць аб тым, каб далей працягваць будову. Шкада пакінуць нявыкарыстанымі прызнаныя 60 тысяч злоты!

Некаторыя гаспадары злаcліва «буркаюць» аб мясцовых спартсменах Л(ь)ЗС-а.

Спартыўны гурток Л(ь)ЗС—а існуе тут ўжо ад 1949 года, праз ўвесь гэты час нейк слаба працаваў. Нельга было ў вёсцы раздабыць якую-небудзь спартпляцоўку. У гэтым - жа годзе гурток ажыў. Узначаліў яго Аляксандр Жданук. Цяпер налічваецца ўжо каля 20 маладых вясковых спартсменаў. Маюць 2 мячы да сеткі, 2 мячы да футболу, дыск, кулю, і інш. У бліжэйшы час намераны наладзіць спартыўныя гульні па футболу з сваімі суседзямі з Хілімонаў, Новага Двара і Грэбянёў.

Трэба толькі, каб бацькі і маткі не так ужо крывіліся на сваіх сыноў — спартсменаў. Спорт развівае чалавека, робіць яго мацнейшым і спрытнейшым.

С. ЯНОВІЧ

На вясковым панадворку

фото — аа

Разгортваецца вясковае будаўніцтва

У сучасны момант на вёсцы адчуваецца ўзрастаючы размах будаўніцтва. Сотні гаспадароў будуе сабе хаты і іншыя гаспадарскія будынкі без спецыяльных дазволаў. Аднак паводле афіцыйных даных, за адзін 1957 год выдана звыш 5.000 дазволаў на пабудову розных вясковых будынкаў. Прытым дарэчы ўспомніць, што колькасць даных у мінулым годзе дазволаў на будовы роўная колькасці даных дазволаў на працягу цэлых папярэдніх шасці год — ад 1950 па 1956!

Усё-ж-такі не ўсе грамадскія і павятовыя рады належна гэтым цікавяцца. А трэба падкрэсліць, што ў бягучым годзе значна папраўіліся ўмовы набыцця абсталявання для прадукцыі будаўнічых матэрыялаў. Для прыкладу варта падаць, што толькі тры паветы, Бельскі, Семятыцкі і Беластоцкі ўжо распрадалі ў сваёй тэрыторыі звыш 300 камплектаў пустакарак, дахаўкарак, цаглярак, і інш. Нішто не перашкаджае, каб і іншыя паветы пайшлі іх следам і сур'ёзна, па-гаспадарску, прыступілі да справы вясковага будаўніцтва — да будавання мураваных дамоў у глухіх закутках сваіх тэрыторый.

(С. Я)

Грашовыя складчыны на «Грунвальдскі фонд»

Згодна з пастановамі Усепольскага Камітэта Фронта адзінства народа і Падрыхтоўчага Камітэта па святкаванню 1000-годдзя Польскай Дзяржавы ў гадах 1958 і 1959 будзе праведзены краёвы грамадскі збор грашовых складчын на «Грунвальдскі фонд».

Гэтыя добраахвотныя грашовыя складчыны будуць выкарыстаны для ўпарадкавання грунвальдскіх палёў і пабудовы там помніка.

Такім усеагульным зборам грошай на Беласточчыне будзе кіраваць Камісія збору грашовых складчын на «Грунвальдскі фонд». У склад гэтай Камісіі ўвайшлі прадстаўнікі палітычных партый, масавых і маладзёжных арганізацый.

(ся)

Здольны чалавек

Рыгора Субету з Гуран (Сакольскі павет), знаюць аднавяскоўцы і жыхары суседніх вёсак, як вельмі здольнага чалавека. Што трэба толькі ў гаспадарцы, ён сам ўсё можа зрабіць — пабудаваць хату, зрабіць сані і воз, кляшчы да хамута, а нават добра падрамантаваць абутак.

Неасцярожнасць — галоўная прычына пажараў

Раз-по-раз чуем, што ў суседняй вёсцы ці недалёкай аколіцы, згарэла хата, гумно, або хлеў.

Настала лета. У гумны будзе звозіцца ўраджай — вынік гадавой працы гаспадара ў полі. У гэтакі час асабліва трэба быць асцярожным з агнём і іншымі згараючымі матэрыяламі.

Толькі за адзін 1957 г. на Беласточчыне згарэла 156 хат і 940 гаспадарскіх будынкаў аб агульнай вартасці 18 мільёнаў злоты. (с. я.)

Трэба было ездзіць за 20 км...

Новы млын у Дубічах Царкоўных.

Куды? На млын з Дубіч Царкоўных і іншых акалічных вёсак. А колькі памучыўся і надаяўся, а колькі страціў часу кожны гаспадар, пакуль нарэшце змалоў збожжа. Дырэкцыя млыноў аказала дапамогу гаспадарам з Дубіч Царкоўных. Нядаўна, у пустым будынку майстэрні былога ГОМ-а ўладзіла яна млын, у якім можна малоць збожжа на хлеб і ватруб'ё. Узрадаваны гэтым не толькі гаспадары Дубіч Царкоўных але і іншых вёсак.

Тэкст і фото — А. А.

Коратка

Добры гаспадар

У вёсцы Новая Грыбоўшчына (Сакольскі павет), жыве Пятро Чарнецкі. Ён з'яўляецца адным з найлепшых гаспадароў сваёй вёскі. У яго і каровы і коні даволі прыгожыя, у яго зямля заўсёды ў пару і дакладна апрацоўваецца. І з дзяржавай Пятро Чарнецкі таксама разлічваецца адным з першых у сваёй вёсцы.

Дзядзька Якім

Дзядзьку Якіму Жамойдзе з Поўднёвага Вострава (Сакольскі павет), ужо 73 гады. Нягледзячы на тое, што ён ужо даволі пажылы, сілу і здароўе мае такое, якога часта не маюць нават маладыя людзі. У гаспадарскай працы ён многіх маладых абганяе. З ім цяжка зраўняцца. Дзядзька Якім адзін з першых заканчвае палявыя работы. Гэты, невысокага росту чалавек, такі працавіты і вынослівы, якіх мала ва ўсёй аколіцы. Ён таксама кожны год разлічваецца з дзяржавай. Брава! — дзядзька Якім.

М. Х.

Лічбы і факты

У 1937 годзе на аднаго жыхара Польшчы за год выпрацоўвалася ўсяго 106 кілаватгадзін электраэнергіі. Ужо ў 1956 годзе на аднаго чалавека выпрацоўвалася 701 кілаватгадзін электраэнергіі.

*

У 1937 годзе на аднаго чалавека ў Польшчы прыпадала 1054 кг. вугалю ў год. А ўжо ў 1956 годзе на аднаго жыхара выраблялася 3.422 кг каменнага вугалю.

*

У 1937 годзе на аднаго чалавека выраблялася ў год 38 кг цэменту. У 1956 годзе ўжо было выраблена 145 кг цэменту на душу насельніцтва.

ЯРЭМІ АВЕЧКА

БАБРОЎНІЦКІЯ

Нарадзіўся я ў вёсцы Баброўнікі, тут і пражыў большую частку свайго жыцця. Бацька мой быў малазямельным селянінам (у яго было 3 гектары), а меў двух сыноў і дачку. Трэба было дапамагаць бацьку карміць сям'ю, і ў 1924 годзе, прыйшоўшы з войска, я ізноў узяўся за гаспадарку, падрабляючы сезонна ў паноў і багацейшых гаспадароў, а таксама ў лесе.

Неўзабаве ў Баброўніках узнік гурток Грамады. Грамада змагалася за нашы нацыянальна-вызваленчыя справы, і я захапіўся барацьбой супроць фашысцкага ўрада. Маю рашучасць і захапленне падтрымаў малады жыхар нашай вёскі Андрэй Авечка, які прапанаваў арганізаваць ячэйку КПЗБ. Апрача мяне і Андрэя Авечкі ў ячэйку ўвайшлі Пятро Цыцэрка, Міхал Дарожка, Язэп Авечка, Лукаш Бак і Рыгор Томчык. Сакратаром быў выбраны Андрэй Авечка — малады, самаахвярны таварыш. Пад яго кіраўніцтвам мы шчыра і самааддана вялі барацьбу супроць санацыі за сапраўднае вызваленне — за соцыялізм. Найбольш працы ў нас было перад рэвалюцыйнымі святамі: днём 1-га мая і гадавінай Кастрычніцкай рэвалюцыі.

Каля 1930 года я меў заданне атрымаць сцягі з Бераставіц. У маладым лесе, на дарозе Шалепска-Дуброва, павінен быў хадзіць чалавек з хустачкай, завязанай на чатырох пальцах левай рукі (пароля ўжо не памятаю). Усё было выканана як трэба. У лесе я скінуў з сябе вопратку, накруціў на голае цела сцягі, ізноў адзеўся і сапраўды, як грубы, непаваротлівы селянін, пачлапаў у Баброўнікі.

Адзін з гэтых сцягаў вывесілі на чыгуначнай станцыі Бераставіцы на тэлефонным слупе, другі — у вёсцы Мастаўляны каля царквы, дзе заўсёды збіралася многа людзей.

Аднойчы ў Баброўнікі прыехаў незнаёмы таварыш, які прывёз многа лістовак. Ён застаўся начаваць у мяне пад выглядам таварыша, які нібы служыў разам са мною ў войску.

Літаратуру падзялілі паміж вёскамі Бераставічаны, Рудаўляны, Коматаўцы, Ляпесы, і Кашанцы, дзе таксама былі ячэйкі КПЗБ.

Мне і Пятру Цыцэрка было даручана частку лістовак раскідаць у вёсцы Скрабякі. Калі сцямнела, мы селі вярхом на коней і паехалі ў вёску Скрабякі, спадзяваючыся найбольш удачна выехаць да вёскі з боку лесу Ліпнікі. Аднак у цемры ночы каля вёскі спаткалі нас вартаўнікі.

— Куды едзеце?

— Купілі ў аўторак цялё, а яно ўцякло — вось і едзем шукаць.

— А вы з якой вёскі?

— З Мінчукоў, — адказалі мы і паехалі далей.

Лістоўкі параскідалі ў месцы, дзе магло збірацца найбольш людзей. А як пазней даведаліся, то якраз там была засада паліцыі, якая на наша шчасце ў той час задрамала. І паліцыя і вартаўнікі ахоўвалі вёску ў сувязі з надыходам свята Першамая. Калі-ж раніцай убачылі яны мноства лістовак, вартаўнікі паведамілі, што ноччу праязджалі тут двое конных з вёскі Мінчукоў, але так больш нічога і не даведаліся.

У аддегласці кіламетра ад Баброўнікаў знаходзілася ўрочышча Баярынаў Роў, куды вывозілі толькі здохлых коней. Гэта было найбольш ціхае і спакойнае месца, якое мы выкарыстоўвалі для збірання масовак, на якія прыходзіла да 40 чалавек з вёсак: Баброўнікі, Габяты, Ярылаўка, Лужаны і інш. На масоўках абмяркоўвалі і міжна-

Настаўнікі рыхтуюцца да культурнай дзейнасці

У Супраслі Міністэрства культуры наладзіла месячны культасвет-курс для настаўнікаў Беласточчыны. У курсе, між іншым, удзельнічае 19 асоб беларускіх настаўнікаў Беласточчыны.

Так ужо неяк склалася, што амаль усюды на вёсцы драмгурткамі ці іншымі калектывамі кіруюць настаўнікі. Не ўсе адпаведна падрыхтаваны, але ахвота і адданасць працы, перамагае цяжкасці. Менавіта настаўнікам — піонерам культурнай працы на вёсцы Міністэрства культуры пастанавіла дапамагчы арганізуючы упамянуты курс.

Як праводзяцца заняткі на такім курсе, дзе настаўнікі застаюцца вучнямі?

З адкрытых вакон палаца плывуць рытмічныя гукі бордзкай мелодыі, якую нехта іграе на піяніна. Чыйсці голас:— Вышэй ножка, раз два, тры, рука ўбок.

У вялікай зале шмат моладзі — маладых настаўніц і настаўнікаў. Тут гр. Крутоў вядзе заняткі па тэорыі танца. Курсанты знаёмяцца з тэорыяй некалькіх народных танцаў, каб потым навучаць іх у сваім асяроддзі. А трэба сказаць, што прыгожы танец народны — гэта не такая ўжо простая справа, як некаму можа здавацца.

У наступнай зале праходзяць заняткі па спеву. І тут настаўнікі, пад кірункам гр. Сaберайскага, вывучаюць ноты, музыку, дырыжыраванне, каб потым маглі самі кіраваць хорам. Драматычная секцыя бадай самая шматлікая — падзяляецца яна на дзве часткі. Удзельнікі гэтай секцыі слухаюць лекцыі: як апрацаваць п'есу, як наладзіць пастаноўку, вывучаюць гісторыю тэатра і шмат іншых пытанняў звязаных з драмай.

Незалежна ад таго беларускія настаўнікі навучаюцца беларускай мове, літаратуры, знаёмяцца з іншымі асаблівасцямі. Лекцыі чытаюць прафесары беларускай філалогіі Варшаўскага універсітэта — В. Т. Тарасаў і Н. В. Бірыла.

Кожны дзень для курсантаў з'яўляецца працавітым днём. Праграма заняткаў вельмі багатая і разнастайная.

Шкада, што ў гэтым курсе ўдзельнічае толькі 19 беларускіх настаўнікаў (было запланавана 50). Няўжо апошнія думаюць, што гэтакі курс ім не патрэбны?

Штораз больш (асабліва зімою) уключаюцца нашы настаўнікі у культурную працу на вёсцы, павялічваецца колькасць мастацкіх калектываў. Спадзяемся, што пасля курса культурна - асветная праца яшчэ шырэй будзе разгортвацца ў нашых вясковых асяроддзях.

Тут праводзяцца заняткі драматычнай секцыі. Настаўнікі слухаюць лекцыі інструктара Дамбройскага аб тым, як трэба падрыхтаваць пастаноўку і г. д.

Тэкст і здымкі —
А. АМІЛЬЯНОВІЧ

Яны будуць кіраваць танцавальнымі калектывамі, але, перш за ўсё, самі навучаюцца гэтаму майстэрству.

Грам. Соберайскі вядзе заняткі па спеву.

Яны нясуць кніжку на вёску

У самыя далёкія, забітыя куткі нашых вёсак, кніжка пранікае дзякуючы ахвярнай працы загадчыкаў бібліятэчных пунктаў, якія працуюць ахвотна, без грошай. У бібліятэцы ў Рыбалах такімі працаўнікамі з'яўляюцца: Уладзімір Корх, — загадчык школы ў Войшках і Ліза Садоўская ў Паўлах. Яны — вядомыя і шанаваныя ў сваім асяроддзі настаўнікі. Бібліятэчным пунктам у Давідавічах кіруе Уладзімір Стэпанюк, а ў Цялушках — Барыс Максымюк.

Гэтыя маладыя хлопцы самі цікавяцца кніжкай і іншых патрапяць зацікавіць. (уп)

Парады бацькам

Найлепшы прыяцель

Магчыма, не ўсім бацькам вядома, а часта чаваt яны і не звяртаюць увагі, што дзеці ва ўзросце 14—18 год праходзяць своеасаблівыя змены ў сувязі з так званым «векам сталасці».

Розныя погляды на гэтую справу існуюць у педагогаў заходніх краін і Савецкага Саюза. Аднак у адным усе яны згодны, і іменна ў тым, што ў гэты перыяд дзіця падпарадкавана такім вялікім фізічным і духоўным зменам, што нараджаецца як-бы новы чалавек».

У гэты перыяд крышталізуецца канчаткова светапогляд падрастаючай дзяўчыны ці хлопца, крышталізуецца таксама маральнае аблічча.

Характэрнымі для гэтага перыяду з'яўляюцца раптоўныя скокі ў поглядах і настроях. З вялікага аптымізму і энтузіязму юнакі могуць раптоўна перакідвацца ў крайні песімізм. Яны становяцца нуднымі, абыякавымі і нядбайнымі, не вельмі ахвотна вучацца. Таму, асабліва ў гэты перыяд узнікаюць паміж бацькамі і дзяцьмі не толькі непаразуменні, але і значныя канфлікты. Настаўнікі пра гэта ведаюць, а вось бацькі здзіўляюцца, што гэта магло так раптоўна здарыцца з іх сынам, ці дачкой, якія дагэтуль былі «нармальнымі», добра вучыліся і мелі добрыя паводзіны.

Яны не ведаюць, што гэты іх «новы характар» з'яўляецца таксама «нармальным» — г. зн. нармальным перыядам у жыцці дачкі ці сына. І ўсялякія «катэгарычныя» сродкі не толькі нічога не дапамогуць, а, наадварот, могуць адштурхнуць бацькоў ці апекуноў ад дзіцяці.

Немагчыма у кароткім артыкуле паказаць усе з'явы «веку сталасці». Пра гэта напісана ў грубых тамах педагогаў, і да іх я пасылаю зацікаўленых бацькоў ці апекуноў. А пазнаёміцца з імі карысна кожнаму, хто даражыць лёсам свайго дзіцяці.

Я хацеў-бы звярнуць увагу на яшчэ адну характэрную рысу ў паводзінах маладых людзей гэтага ўзросту і зрабіць адзін вывад.

З прычыны біялагічных змен паўстае вялікая ўзбудлівасць арганізма і часта памяншаецца фізічная сіла. Часта моладзь не даводзіць да канца пачатай работы, не ўмее ўтрымліваць увагі на адным прадмеце, мае горшую памяць. Яе настрой робіцца неспакойным і з'яўляецца характэрны стан смутку і цягі да адзіноцтва. Гэтае адзіноцтва яны запаўняюць рознымі думкамі, пішуць вершы, паэмы і дзённікі. Асабліва дзённікі, ды і прызнаймася, хто з нас у такім веку не пісаў вершаў або дзённікаў). Тады дзённік становіцца найлепшым і найвярнейшым прыяцелем. І добра, калі дзіця мае такога прыяцеля, а не іншага, часта дрэннага. Моладзь у дзённіку выяўляе свае найбольш патаемныя думкі, якіх не выказала-б інакш нікому ў свеце.

Такая штодзённая «споведзь» дазваляе маладому аналізаваць свае ўчынкі, рабіць новыя жыццёвыя планы. Маладыя вельмі ахвотна дзеляцца сваімі думкамі толькі тады, калі ўпэўнены, што іх ніхто не будзе ведаць. Трэба цаніць гэтую іх «таямніцу» і, хаця давядзецца нам калі ўзяць у рукі дзённік, мы не павінны паказаць, што таямніцу іх ведаем, інакш перастане яна быць іх таямніцай, адным словам маладыя страціць «прыяцеля», паўтару — сапраўднага прыяцеля.

Другі важны аргумент у карысць дзённіка, гэта тое, што з такой, часта абыякавай пісаніны можа нарадзіцца сапраўдны мастацка - літаратурны талент, які даспявае ў пазнейшым жыцці маладога чалавека.

Усе гэтыя аргументы з'яўляюцца вельмі пераканаўчымі для таго, каб з імі знаёміць не толькі ў школе (школьная праграма прадугледжвае гэта), але і на бацькоўскіх сходах.

І. РЫБІНСКІ

*

Вельмі часта звяртаюцца да нас бацькі з просьбай параіць, што ім рабіць, калі іх сын ці дачка раптам сталі нейкімі іншымі, што іх цяжка пазнаць, што яны не вучацца, дзіўна сябе вядуць і г. д. Вышэй гаворым аб адной з такіх змен.

РЭДАКЦЫЯ

Успаміны КПЗБ-оўца.

ПАДПОЛЬШЧЫКІ

родныя справы і заклікалі на барацьбу з фашызмам.

Пры ўсёй нашай асцярожнасці, паліцыя нешта пранюхала аба мне. Запрасілі мяне ў паліцыю, пачалі абвінавачваць ў непашане да паліцыі, у агітацыі супроць рэлігіі, ва ўдзеле ў масоўках, вывешванні сцягаў, раскіданні лістовак і г. д. Я спадзяваўся, што яны не маюць супроць мяне ніякіх доказаў і таму цвёрда ад усяго адрокся. Тады камендант пастарунку ст. Бераставіцы і паліцыянт Радзевіч пачалі мяне біць. Я прыкрыў галаву рукамі і ўжо не ведаў, ці выйду адтуль жывым. Аднак, упэўніўшыся, што нічога не вытаўкуць, яны адпусцілі мяне дамоў. Толькі на гэтым не скончылася: загадалі кожны тыдзень заяўляцца ў паліцыі.

Не прайшло і двух год, як паліцыя ізноў запрасіла мяне. Яшчэ больш азвярэлі камендант з паліцэйскім Радзевічам, калі на іх абвінавачванні я ізноў закруціў адмоўна галавою. Білі мяне ў твар, у плечы, лілі ваду ў нос затуліўшы рот, а потым нечым так ударылі па галаве, што я страціў прытомнасць, пасля чаго назаўсёды адабрала ў мяне добры слых.

За трэцім разам на допыт адправілі ў Гродна. У акруговага следчага абышлося без бойкі ў галаву, але вырасла абвінавачванне: нібы навуковая экспертыза прызнала характар майго почырка ў напісаным пратэсце супроць Костка Бернацкага — ката ў Картуз-Бярозе, а таксама ў паграбаванні вызвалення правадыра Комуністычнай партыі Германії Эрнста Тэльмана з турмы. Гаварылі, быццам не толькі я сам пісаў, але і збіраў подпісы. Паколькі я сапраўды не пісаў гэтых пратэстаў, я ўпэўнена адмовіўся ад ўсіх абвінавачванняў. Нават акруговы следчы мне паспачуваў і кажа:

— Вось гэтак трэба трымацца і на судзе.

У кастрычніку 1931 года ў Гродна адбыўся акруговы суд. Пасля адмоўнага адказу на ўсе пытанні ў судзе, я закончыў:

— Прошэ Суддзі! Гэтак сама навуковая экспэртыза магла прызнаць тут не толькі мой почырк, але і многіх іншых, не вельмі пісьменных людзей, тым больш, што не ўсе літары падобны да маіх. Ды і апрача паліцыі няма-ж ніводнага сведкі!

Нават галоўны суддзя звярнуўся да каменданта паліцыі і паліцэйскага:

— Якія-ж з вас абаронцы нашай краіны, калі ў вас так многа дзеецца пад носам, а вы дагэтуль нікога не ўзялі, а прычапіліся вось да нявіннага чалавека.

Я быў апраўданы. Цяпер я стаў яшчэ больш асцярожным, ведаючы, што паліцыя на мяне мае вока. Ячэйка КПЗБ даручыла мне збіраць грошы на МОПР.

У часе забастоўкі рабочых у Беластоку я з Міхалам Дарожкам адвозіў жыта і іншыя харчы, сабраныя для бастуючых рабочых, у Беласток.

У 1939 г. папаў я ў польскую армію. Адночы ў вагоне расказваў я салдатам, што хоць маё жыццё цяжкае, але на паноў працаваць не буду. Мяне хацелі арыштаваць, але падтрымалі салдаты, якія пачалі крычаць, што ўсе яны такія.

За час нямецкай акупацыі былі расстрэляны амаль усе члены КПЗБ з нашай ячэйкі. Акрамя мяне, у вёсцы Баброўнікі жыве толькі адзін былы член нашай ячэйкі. Гэта Пятро Цыцэрка — сын Паўла.

Запісаў — А. ГРЭСЬ

ВАДАСПАДЫ

Кожны з нас вучыўся, што найбольшым вадаспадам на зямлі з'яўляецца Ніягара. Аднак гэта памылка — ён толькі найлепш рэкламаваны. Найбольшым вадаспадам з'яўляецца Ігуасу ў Поўднёвай Амерыцы. У сваю чаргу Ігуасу амаль у 7 разоў уступае найвышэйшаму вадаспаду Эджэль Фолс у Венесуэлі. Ёсць яшчэ многа высокіх вадаспадаў, напрыклад, у Брытанскай Гвінеі на маленькай рэчцы Кукеннаам — 668 м., у Нарвегіі — вадаспады Скыке і Марадальс — па звыш 200 метраў кожны, вадаспад Вікторыя ў Поўднёвай Амерыцы і некаторыя іншыя. Пры іх характарыстыцы гэтае «най» трэба акцэнтаваць або вышыню, або шырыню, або пераплыў вады ў секунду. Інакш будуць памылкі.

Вадаспад Ігуасу

Знаходзіцца ён на стыку граніцы Аргентыны, Бразіліі і Парагвая, на рацэ Ігуасу. Адлеглы на некалькі сот кіламетраў ад чыгункі і аўтастрад, акружаны першабытнымі поўднёва - амерыканскімі пушчамі вадаспад Ігуасу не прыцягвае многіх турыстаў, хоць захоўвае усю першабытную прыгажосць. Тысячагоддзямі вада нязменна падае з вышыні 135 м. рукавамі то большымі, то меншымі, амаль зусім злучанымі між сабою ў трохкіламетравую бушуючую лавіну. Шум падаючай вады чуваць за дзесяткі кіламетраў кругом, а ля самага вадаспада ён настолькі магутны, што заглушае гукі і хвалюе ўсім целам. Чалавек адчувае нейкую прыгнечанасць, слабасць перад яго магутнасцю. З падаючай вады вытвараецца густая імгла, якая падняўшыся на сотні метраў уверх кандэнсіруецца і ападае на ўзбярэжную буйную раслінасць. Яе блішчучае на сонцы мокрае лісцё, агромністыя абрывы і пераменлівыя радугі ствараюць цудоўнае відовішча. Прырода абдаравала вадаспад Ігуасу ўсёй прыгожасцю, толькі ўлады адносных дзяржаў аказваюць яму мала ўвагі.

Ніягарскі вадаспад

Ніягара — найбольш праслаўлены вадаспад, яго наведала ўжо больш 200 млн. людзей, у тым ліку пісьменнікі, вучоныя і г. д. Ён знаходзіцца на шырокай і шпаркаплыннай рацэ Ніягары, злучаючай азёры Эры і Онтарыо і становячай граніцы паміж ЗША а Канадай. Спачатку воды ракі плывуць шырокім руслом, потым яно звужаецца і дзеліцца на два галоўныя рукавы — амерыканскі і канадскі. За 1 мінуту пераплывае каля 36.000 м вады, якая з вышыні 50 метраў абрываецца ўніз. Берагі рукавоў злучаны сталёвым мастом, пад якім знаходзіцца невялікі Козі востраў раздзяляючы вадаспады. У скале ёсць вырубаны тунель, ім можна з'ехаць уніз і паглядзець на бушуючыя воды з унутры. Далей за вадаспадам, рака ўтварае бурныя «ніжнія страмніны». Кругом пабудаваны кіёскі, рэстараны, шалашы падобныя да індзейскіх, у якіх за саліднай аплатай можна пераначаваць, шасэ і месцы стаянкі машын. Гонарам кожнага амерыканца ёсць хоць аднаразовае наведанне Ніягары.

Аб сіле вадаспада створана многа легенд, ёсць многа цікавых сапраўдных здарэнняў. Напрыклад, аб добрым плываку капітане Вебе, які хацеўшы пераплыць «страмніну» патануў на вачах натоўпу людзей, аб містрыс Тайлор, якая у 1901 годзе загадала закрыць сябе ў моцнай бочцы, выладжанай падушкамі і ўкінуць у Ніягару. Штопраўда, пасля некалькіх гадзін бочка выплыла, а Тайлор аказалася жывой, толькі з пабітым ілбом. Але іншым «бочачнікам» рэдка калі ўдалося застацца жывымі. Са 177 асоб шукаючых прыгод на Ніягары аж 149 загінула. Апошні раз перад заказам такіх практык, быў пушчаны стары карабель, які разбіўся ў дрэбязгі.

Цяпер энергія гэтага вадаспада часткова ўжо выкарыстоўваецца. Прарыты абходні канал для доследаў і 9-ці-кіламетравы энергетычны тунель аб дыяметры 13 метраў. На ім будуецца 2 гідраэлектрастанцыі, якія ў будучым годзе маюцца выпрацаваць 1.762 тысячы кілаватаў электраэнергіі.

Вадаспад Вікторыя

Нельга не ўспомніць пра адзін вялікі вадаспад — Вікторыя, які быў адкрыты Лівінгстонам у 1885 годзе. Знаходзіцца ён на вельмі капрызнай рацэ Замбрэзі. Вышыня вадаспада каля 120 метраў, шырыня 1.400 метраў. Вадаспад утварыўся ў вельмі цікавых умовах. Упоперак ракі Замбэзі, працякаючай на цвёрдым базальтавым нагор'і, зрабілася глыбокая шчыліна, у якую, з грукатам ападаюць яе воды і плывуць па ёй яшчэ больш чым 50 кіламетраў. Дзякуючы велізарнай колькасці імглы кругом вадаспада растуць буйныя рознакліматычныя лясы з баобабаў, пальм, серабрыстых маганоно і густыя травы. Вадаспад менш вядомы толькі таму, што знаходзіцца ў недаступных раёнах слабазагаспадараванай часткі свету.

Вадаспад Эджэль Фольс

Сярод джунгляў Поўднёвай Амерыкі нямала ёсць плоскагор'яў, абрывістых сцен, якія сцерагуць таемнасці першабытнай прыроды. Наслухаўшыся аб гэтых месцах шматлікіх казак лётчык Эджэль вырашыў адбыць некалькі турыстычных палётаў у таямнічыя месцы. Пралятаючы над Венесуэлай ён заўважыў рэчку, якой не было на яго дакладнай мапе і адразу павярнуў у яе верхавіны. Якое-ж было яго здзіўленне, калі раптам вузкая даліна закончылася ў імгле згледзіў вадаспад, ды амаль не разбіўся аб скалістую сцяну. У 1937 годзе Эджэль з жонкай і сябрам ізноў адправіўся да вадаспада і нават прызямліўся на невядомым плоскагор'і, але даследаваць яго не мог. Усё яно было папрарэзвана глыбокімі шчылінамі. У адной з іх апынуўся самалёт даследчыкаў. Крыху разгледзіўшыся лётчыкі па вяроўцы спусціліся ўніз і трапілі да індыйцаў, а адтуль дамоў. Ніхто не паверыў іх адкрыццю і толькі даследванні у 1948 годзе пацвярдзілі яго сапраўднасць. Аказалася, што вадаспад мае вышыню 979 метраў г. зн. у 17 разоў вышэй за Ніягару. Так быў адкрыты найвышэйшы вадаспад на зямлі і названы імем даследчыка Эджэль Фольс.

Апрацаваў В. ЮЗВЮК

Соўс малочны

Адну сталовую лыжку мукі крыху прасмажыць на масле і развесці, уліваючы паступова паўтары шклянкі гарачага малака.

Соус, які атрымаўся, трэба варыць на працягу 10 мінут, увесь час памешваючы, і пасаліць па смаку.

СЦЯПАН АЛЕКСАНДРОВІЧ

ЯНКА КУПАЛА і польская крытыка

(Працяг са стар. 3)

нацыянальна - вызваленчага руху і абуджэнне на літаратурнай ніве з «гадамі рэвалюцыйнай завірухі» «Лірызм уласцівы самому краю і асяроддзе, насычанае, як электрычным зарадам, грамадскімі падзеямі 1905 года, у часе якіх вышлі на свет беларускія песняры, надалі іх паэзіі новыя своеасаблівыя рысы, што шырацца ў маладой беларускай паэзіі».

Jerzy Jankowski: Pieśniarze młodej Białorusi. „Przegląd krajowy", Kijów, 1909, Nr. 7 i 8.

Творчасць Я. Коласа і Я. Купалы, тэматыку і вобразы іх паэзіі аўтар артыкула ставіць у прамую залежнасць ад грамадскага жыцця і фальклорных крыніц: «Хваля вызваленчага руху выкінула на бераг некалькі дзіўных ракавін. Услухайцеся ў іх шум і пачуеце нібы гоман людскога мора, больш грозны, чым шум самога мора. Жывая песня маладых дудароў набывае ўжо свае матывы, нягледзячы на тое, што яна вырастае з таго самага грунту, як і народныя напевы...»

Разгледзеўшы некаторыя здабыткі беларускай паэзіі ранейшага часу і першыя творы Якуба Коласа, Е. Янкоўскі пераходзіць да грунтоўнага аналізу тэматыкі і паэтычнага майстэрства Купалы ў першым зборніку «Жалейка».

«Побач з Коласам творыць і развіваецца другі паэт сучаснай Белай Русі — Янка Купала. Валодаючы арыгінальным і вялікім талентам, ён хутка вызваляецца з-пад уплыву тых сфер, якія яго абудзілі да творчасці... У своеасаблівай, самаадвольнай рытміцы, у складзе верша гэтага песняра відаць штосьці незвычайнае... Верш яго напеўны, размах натуральны, пераліваецца ў ім сіла, радасць існавання і захапленне сваёй сялянскай доляй».

Янкоўскі падкрэслівае цесную сувязь Купалы з думкамі і спадзяваннямі народа: «...постаць яго жыццё, асяроддзе і паэзія — гэта звяно аднаго непарыўнага ланцуга».

Аўтар артыкула знаёміць польскага чытача з асноўнымі момантамі біяграфіі беларускага паэта, падкрэслівае яго сялянскае паходжанне («ён сам нядаўна вымушаны быў касіць і баранаваць на бацькоўскім загоне не для таго, каб сфатаграфавалі, як старац з Яснай Паляны...»). Е. Янкоўскі гаворыць, што пад уплывам кніг з бібліятэкі былога паўстанца 1863 года Я. Купала пачаў пісаць на польскай мове.

Далей польскі крытык разглядае зборнік «Жалейка і адзначае самабытны падыход Купалы да агульна - грамадскай тэмы» ў цыклі вершаў «З песень беззямельнага», якія пераклікаюцца з творамі беларускіх і польскіх паэтаў: «...ён умее якбы мімаходам стварыць майстэрскі верш, поўны арыгінальнага тэмпераменту, дасканалы стылёва».

У артыкуле прыводзіцца на беларускай мове верш «З песень жыцця». (Час быў асенні. На скібіны дно...»), вытрымкі з верша «Аратаму», дзе Я. Купала паэтызуе сілу чалавека працы:

Ты пан, ты — багаты, ты — сіла, араты!
Ты ў крыўду не даўся-б другім...

Прыводзіць Янкоўскі і зварот паэта да аратага — беларускага селяніна любіць і шанаваць сваю радзіму:

Любі сваю ніву, свой край
І колькі ёсць сілы, да самай магілы
Ары, бaрануй, засявай!..

Высока ацэньвае польскі крытык верш «Касцам»: «Размах і ўздым гэтай працы перадае наш паэт у майстэрскім, нібы са сталі выкананым, вершы:

Дзе вы, брацці-удальцы, дзе вы хлопцы-касцы?
Гэй дакуль на вас трэба чакаць?
Час косы кляпаць, час вам на сенажаць,
Час вам сілу сваю паказаць!
Пакуль згіне раса, хай засвішча каса,
Няхай прыдзе канец на сівец, на званец, —
Хай пазнаюць усе грамаду!

Правільна вызначае Е. Янкоўскі ідэйную задуму верша, у якім беларускі пясняр праслаўляе сілу грамады і тую зброю, што можа паслужыць селяніну: «У яго творы чуецца звон, напеў і скрогат сялянскай зброі, якая абуджае ў польскай душы многа ўспамінаў, многа святых пачуццяў». Далей у артыкуле прыводзіцца вядомая страфа з верша «Касцу»:

Быў даўней народ хітрэй,
Не знаў стрэльбаў, дык аей!
Коскі шаблямі былі,
Ваяваць з імі ішлі.

Разглядаючы вядомы купалаўскі верш «А хто там ідзе?», які прыводзіцца поўнасцю ў арыгінале, Янкоўскі піша: «Чуваць у гэтым вершы водгулле размернага кроку мільёнаў ног... Веліч пакрыўджанага народа, які ідзе на барацьбу за сваю чалавечую годнасць, на бой за шчасце, уздымае чытача. Песня аб тым вялікім паходзе імпануе, трывожыць, пранізвае пагрозай чакання. Народ ідзе! Песня вырастае да сілы гімна, хоць яна ім не названа».

Аўтар артыкула прыходзіць да вываду, што верш «А хто там ідзе?» сведчыць аб перарастанні «...пясняpскага дару Янкі Купалы рамак беларускай культурнай з'явы»: «Купала выходзіць у шырокі сонечны свет, прыціскаючы да грудзей жменю айчыннай зямлі».

У заключэнні артыкула Е. Янкоўскі выказвае спадзяванне і ўпэўненасць, што «маладая беларуская паэзія зойме пачэснае месца сярод братніх славянскіх літаратур». (Працяг будзе)

ШТО РАБІЦЬ З ФРУКТАМІ?

Рыхтуюцца да жніва

Кааператыўшчыкі Вулькі Нурэцкай і Тымянкі ўжо закончылі ўборку сена і рыхтуюцца да жніва. Усе жняяркі і снапавязалкі ўжо добра адрамантаваны. Падрыхтаваны таксама і косы. Можна спадзявацца, што ўборка хлеба там пройдзе добра, арганізавана, і што кааператыўшчыкі лягчэй справяцца з адказнай працай чым аднаасобнікі.

Шук ние каларадскага жука

У мінулую нядзелю многа жыхароў вёсак Гайнаўскага павета арганізавалі пошукі каларадскага жука на бульбе. Як грозны гэты жук паўтараць не трэба. І таму трэба ўсімі спосабамі нішчыць яго.

Трэба ім дапамагчы

Сяляне многіх вёсак стаўляюць грамаадводы і такім чынам пазбягаюць пажараў з грому. У мінулым годзе ў вёсцы Белкі (Гайнаўскі павет) ад грому згарэлі 4 клуні. Вось таму жыхары Белак купілі грамаадводы. Але няма каму іх залажыць. Павятовае праўленне пажарнай аховы павінна як найхутчэй дапамагчы ў гэтым жыхарам Белак тым больш, што гэты год багаты громамі.

У Сацах не граюць «точкі»

У Сацах (Гайнаўскі павет) ўжо амаль тыдзень не граюць радыёкропкі. Нібыта папсавалася штосьці ў радыёвузле. Але колькі часу можна рамантаваць? Ці на гэта патрэбныя аж цэлыя тыдні?

З жыцця Гарадскога Аддзела БГ-КТ у Беластоку

17 ліпеня адбылося чарговае пасяджэнне Праўлення Гарадскога Аддзела Беларускага таварыства ў Беластоку. На пасяджэнні было пастаноўлена на пачатку месяца жніўня адкрыць беларускую бібліятэку. А ў канцы жніўня пры рэдакцыі «Ніва» намечана адкрыццё пункта гэтай бібліятэкі, у якім зацікаўленыя знойдуць камплекты навуковых, тэхнічных і літаратурных апошніх перыядычных выданняў БССР

У месяцы кастрычніку намечана наладзіць танцавальную вечарынку з удзелам эстраднай і танцавальна-харавой групы.

*

У суботу, 19 VII г. г. у памяшканні ГП БГ-КТ у Беластоку, адбыўся сеанс савецкага кінофільма «Песня табуншчыка. Было прысутных больш чым 150 асоб.

Гэтак ужо дзіўна складаецца, што ў цяпер цотныя гады ў Беласточчыну прывозіцца вялікую колькасць агародніны з іншых ваяводстваў нашай краіны, а асабліва з Варшаўскага і Люблінскага. Затое ў цотныя гады, між іншым і ў бягучым, на Беласточчыне ўраджай фруктаў вельмі высокі і выносіць больш чым 20 тысяч тон.

З гэтай колькасці толькі 6—7 тыс. тон. (30 прац.) купляецца на рынку. У гэтым 2,5 — 3 тыс тон (10 прац агульнай прадукцыі) купляе наша прамысловасць сумесна з дзяржаўнай таргоўляй. Адным словам — 90 прац. агародніны выпрадукаванай у бягучым годзе нашымі сялянамі, застанецца зусім невыкарыстанай.

Гэты факт наказвае нам сур'ёзна ўжо цяпер падумаць, якія прыняць меры, каб не змарнавалася такая вялікая колькасць фруктаў.

Зразумела, што радыкальна разбудаваць спажыўча- вытворчую прамысловасць яшчэ ў бягучым годзе — гэта немагчыма.

Трэба шукаць затым іншых спосабаў, якія-б памаглі нам выйсці з цяжкага становішча.

Перш за ўсё, трэба было-б падумаць, што і як зрабіць, каб чым найбольш агародніны можна было захаваць на зіму. Агульная ёмістасць ўсіх сховішчаў для гародніны, якія існуюць у нашым ваяводстве, можа змясціць толькі 300 тон агародніны. Затым недахоп сховішчаў з'яўляецца адной з галоўных праблем у цяперашнюю хвіліну.

Нашае ваяводства да 1960 года атрымоўвае каля 10 мільёнаў злотых на пабудаванне сховішчаў у 100 тон ёмкасцю. Нажаль і гэта яшчэ далёка не дастаткова, каб забяспечыць патрэбу.

Трэба затым шукаць іншых сродкаў. Здаецца, што вялікай дапамогай гэтай праблеме можа аказацца пабудаванне зямлянак, на якія не патрэбна ані многа грошай, ані таксама вельмі многа часу.

Аднак трэба ясна сказаць, што не многа памогуць нам і найлепшыя сховішчы, калі побач з гэтым не будзе развівацца вытворчасць.

Нажаль у нашым ваяводстве з большых заводаў маем усяго завод у Беластоку, Выс. Мазавецкім і Аўгустове і некалькі меншых базаў, якія вядзе прадпрыемства «Ляс». Унутранае абсталяванне гэтых заводаў вельмі ўстарэлае і дрэннае.

Як бачым, і ў гэтым выпадку, трэба шукаць іншых спосабаў. Паважную ролю у гэтай абстаноўцы павінны адыграць у першую чаргу гурткі сялянскіх гаспадынь у вёсках і Саюз спажывецкіх кааператываў сумесна з Лігай жанчын у гарадах, арганізуючы курсы і паказы падрыхтавання на зіму, хатнім спосабам, агародніны і фруктаў.

Мы павінны есці не толькі многа мяса, хлеба, малака і бульбы, але таксама многа ўсякай агародніны і фруктаў, якія маюць многа вітамінаў, без якіх не можа правільна развівацца наш арганізм.

мгр. АДОЛЬФ ЗГІРСКІ

Новы мост

Нядаўна аддадзены ў карыстанне насельніцтву жалезабетонны мост на дарозе Дубічы Царкоўныя — Тафілаўцы, а па абодва бакі на 200 метраў даўжыні зроблена бітая дарога.

(а. а)

Наладжваюцца меліярацыйныя равы

Каля Трасцяніцы, ў Гайнаўскім павеце і паблізу вёскі Кожына ў Бельскім павеце, прыводзяцца ў парадак меліярацыйныя равы. Як сцвярджае майстар аднэй з брыгад, Уладзімір Ляшэўскі, іх група за мінулы месяц наладзіла 1,5 км меліярацыйных равоў.

ХТО ВЕДАЕ?

Ваяводская пракуратура ў Беластоку арыштавала Уладыслава Сіруца або Сенёўскага Уладыслава — Уладзіміра, народжанага 11.III.1910 г. у Струдні, Ваўкавыскага павета, які апошнім часам пражываў у Сакольскім павеце.

У 1941—44 годзе Сіруц быў камендантам гітлераўскай паліцыі ў Курылавічах пав. Масты, БССР, дзе расстрэльваў, арыштоўваў і вывозіў у лагеры людзей.

Калі хто бліжэй ведае што-небудзь аб злачынствах Сіруца, няхай з'явіцца даць паказанні ў Ваяводскую пракуратуру ў Беластоку вул. Вэсоловскего 2, пакой 42.

Па слядах нашых артыкулаў

У нумары 27 «Нівы» ад 6 ліпеня г. г. мы надрукавалі артыкул п. з. «Войшкі», у якім апісвалі цяжкае становішча жыхарак гэтай вёскі — старэнькай Альжбеты Маеўскай і Марыі Шастоўскай. У адказ на нашу інтэрвенцыю ў сувязі з гэтым артыкулам, мы атрымалі наступны адказ з Павятовага Суда ў Бельску:

...«Справа іску Альжбеты Маеўскай супроць Язіка Міхальчука аб 18.000 зл грашавой кампенсаты № Ц 471/56 і другая справа з іску Альжбеты Маеўскай супроць Васіля Бручко аб адабранне зямкі № Ц. 256/57 цяпер знаходзяцца ў Ваяводскім Рэвізійным Судзе ў Беластоку для апеляцыі»...

Як мы даведаліся, Ваяводскі Рэвізійны Суд зацвердзіў пастанову Бельскага суда ў справе іску Маеўскай супроць Васіля Бручко. Арандаваная Бручком зямля павінна быць звернута назад для Маеўскай.

А ў справе іску Маеўскай супроць Міхальчукоў Ваяводскі Рэвізійны Суд пераслаў гэту справу назад у Бельскі суд для паўторнага разгледжання.

Адносна пастановы Бельскага суда ад 26 мая г. г. у справе прызнання спадчыны для Марысі Шастоўскай па Івану Шастоўскім, Сцяпану Шастоўскім і Івану Шастоўскім сыне Сцяпана, старшыня суда паведамляе нас, што гэтая пастанова яшчэ не мае законнай сілы. Значыць — абедзве стораны яшчэ могуць апеляваць.

Справа спадчыны для Марысі Шастоўскай па Тафілі Шастоўскай будзе разглядацца ў месяцы жніўні г. г.

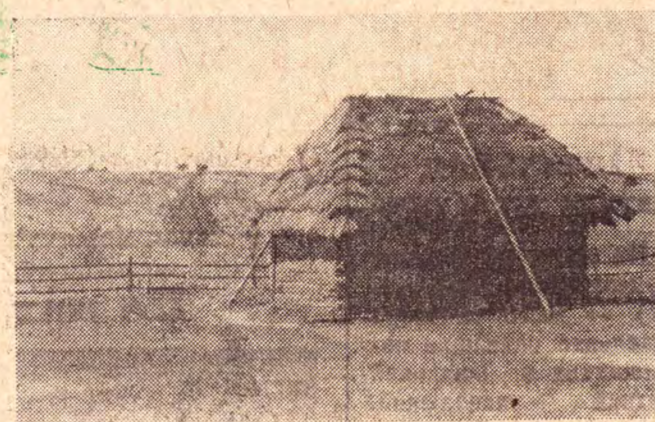
Старшыня Павятовага Суда ў Бельску ў сваім пісьме да рэдакцыі ўказвае, што ў працягласці справы спадчыны для Марысі Шастоўскай па мужу — вінавата сама Марыся Шастоўская, якая не склала ў акрэсленым тэрміне ўсіх патрэбных Суду дакументаў.

(с. я)

Цэны

на рынку ў Беластоку
на дзень 21.VII. 58 г.

жыта 100 кг	275—285 зл.
авёс 100 кг	290—300 зл.
бульба старая 100 кг	140—150 зл.
бульба новая 1 кг	—2,50 зл.
вішні 1 кг	—10,00 зл.
агрэст 1 кг	—10,00 зл.
парэчкі 1 кг	—10,00 зл.
гуркі 1 кг	3—4 зл.
памідоры 1 кг	20—25 зл.
саланіна 1 кг	—27 зл.
чорныя ягады 1 шклянка	— 1 зл.
кураня	15—20 зл.

Рэбыткі старага народнага будаўніцтва на Беласточчыне. Характэрны дах з саламянай страхою.
На здымку: стары свіран у вёсцы Коматаўцы, Беластоцкі павет.
Фото — А. А.

Таленты вёскі Кожына

Кожынская моладзь (Бельскі павет) славіцца на ўсю аколіцу сваёй здольнасцю да спеву. Калі збярэцца моладзь на вуліцы і заспявае, то рэха разлягаецца аж у суседніх вёсках.

У Кожыне амаль кожны хлопец і дзяўчына маюць прыгожыя галасы, але найлепш з усіх спявае Ніна Касцючык, Дуся Зуёнак і Люба Ваўранюк.

Варта вам, кожынцы, арганізаваць маладзёжны хор. У гэтай справе павінен аказаць дапамогу аддзел БГ-КТ і аддзел культуры ПРН у Бельску.

Добрая акушэрка

Акушэрка Браніслава Асташэўская з Нарвы карыстаецца ў сваёй аколіцы вялікай пашанай. Яна вельмі добра выконвае свае абавязкі. Ніколі не адмовіць, калі яе клічуць да родаў. Для яе нішачым дрэнная пагода ці ноч. Яна заўсёды пойдзе з дапамогай роднячай жанчыне. Каб такіх акушэрак як найбольш!

Ой дарога, дарога...

Была ў вёсцы Кошкі, Бельскі павет, дарога, што сам чорт мог ногі паламаць, але вёска, набраўшы ахвоты, ці то за прыкладам іншых вёсак, пастанавіла грамадскім абавязкам пры дапамозе дарожнага аддзела ў Гайнаўцы пабудаваць дарогу.

Грамадская рада ў Пашкоўшчыне і Дарожны аддзел абяцалі дапамагчы гаспадарам з Кошак. Насельніцтва вёскі прыступіла да працы. Гаспадары зрушылі брук, звезлі жвір, каменне і ўжо некалькі тыдняў чакаюць на фаховую дапамогу, а яе, як не было, так і няма. Кошкі не могуць далей будаваць дарогі. Сёння і даехаць тут цяжка. У равах і ямах паўнюсенька вады, дождж размыў горы пяску, пад платамі ляжаць горы каменняў. Амаль штодзень хтосьці з вёскі інтэрвеніруе ў справе дарогі ў Грамадскай радзе, а Грамадская рада ў Дарожным аддзеле, каб прыслаць масцільшчыкаў і каменячосаў.

(а. а.)

Максім Бручко

Не толькі ў сваёй вёсцы Плёскі (Бельскі павет), але і ў многіх суседніх вёсках сяляне добра ведаюць Максіма Бручко, як добрага столяра. Не аднаму гаспадару ён будаваў хату, гумно ці хлеў, не аднаму рабіў дзверы, вокны. Максім Бручко, як сам кажа, ужо больш сотні дамоў збудаваў. Толькі ў адных Кнаразах будаваў ён роўна 7 год.

Максім Бручко таксама добры гаспадар. У яго гаспадарцы на асаблівую ўвагу заслугоўвае прыгожы сад.

Адно толькі кепска — пачынае старэць. Думаў, як пагадуе дзяцей, то ад іх будзе мець дапамогу. А тут выйшла інакш. Тры яго дачкі выйшлі замуж у Беласток. З гэтага замужу бацька задаволены. Але і цяпер гаспадарыць толькі з жонкай. Жывецца яму добра, толькі работы замнога. Максім Бручко спадзяецца, што 4-тая дачка, якая зараз мае 12 год, застанецца на гаспадарцы, што ён дачакаецца добрага зяця, які будзе яго шанаваць і памагаць яму.

Рэдакцыйная пошта

ГРАМ. О. А. пытае: Колькі часу трэба карыстацца зямлёй, каб набыць права ўласнасці праз даўнасць?

Паводле новага права, якое абавязвае ад 1947 года да набыцця права ўласнасці праз даўнасць, трэба ў асноўным 20 год. Той, хто ад 1947 года, карыстаецца зямлёй, каторай уласнікам ён не з'яўляецца, набудзе ўласнасць у 1967 годзе. Да гэтага часу ўлічвасцца таксама час. карыстання ёю перад 1947 годам, за выняткам часу вайны, у якім польскія суды не працавалі.

Да 1947 г. даўнасць аблічаецца паводле права, якое тады абавязвала, г. зн. у паветах, у якіх абавязвоў X том зв. Правоў — 10 год, а ў паветах, у якіх абавязвоў Кадэкс Напалеона — 30 год.

ПОШУКІ

Ірына Пракоф'еўна Марчанка з гор. Бабруйск, шукае сваю сястру ПАЛІНУ ПРАКОФ'ЕЎНУ МАРЧАНКА, 1922 г. нараджэння, якая да вайны (1941 год) працавала ў Беластоку загадчыцай чыгуначных ясляў (або дзіцячага сада). Хто ведаў-бы аб лёсе яе, просім напісаць у рэдакцыю «Ніва».

Гал. рэдактар Г. ВАЛКАВЫЦКІ

«НІВА»

Organ Białoruskiego Tow. Społ. Kult. Redaguje Kolegium. Adres redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego nr. 1, tel. 25-89.
Wydawca: Białostockie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa".
Warunki prenumeraty w Polsce: miesięcznie — 2,40 zł, kwartalnie — 7,20 zł, półrocznie — 14,40 zł, rocznie — 28,80 zł.
Wpłaty kierować na PKO 12-6-1312 w Białymstoku dla PUPiK „Ruch". Na odwrocie należy zaznaczyć na jaki adres dokonano wpłaty i podać tytuł pisma.
Prenumeratę na „Niwę" przyjmują również wszystkie urzędy pocztowe i listonosze w całym kraju. Cena prenumeraty za granicą kwartalnie — 10,15 zł, półrocznie — 20,30 zł, i rocznie — 40,60 zł. Należność na prenumeratę za granicą wpłacać na konto — PKO 1-6-100024 PKWZ „Ruch" Warszawa.
Zamówienia na „Niwe" z krajów europejskich jak i zamorskich (z wyjątkiem krajów demokracji ludowej) należy kierować pod adresem CHZ „ARS POLONA", Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7. Obowiazuje przedpłata na konto N.B.P. Warszawa 2-6-51. Prenumerata roczna wraz z przesyłką zwykłą wynosi $ 4,16.

Усякая ўсячына

Ідэальная хатняя гаспадыня

На выстаўцы ў Дартмундзе (Зах. Нямеччына) — было паказана ідэальнае навейшае памяшканне з ідэальнай хатняй гаспадыняй. Ролю ідэальнай гаспадыні выконвала Клара Рот. Яна пры дапамозе адмысловага абсталявання, хутка выконвала найбольш цяжкія і складаныя работы. Усё было добра, пакуль «ідэальная» хатняя гаспадыня не патрабавала павышэння зарплаты.

Кіраўніцтва выстаўкі, выходзячы з прадпасылкі, што ідэальная хатняя гаспадыня павінна быць скромнай і задавальняцца малымі заплатамі, не толькі адмовіла павышэння, але звольніла Клару Рот з працы.

Раззлаваная тым «ідэальная» гаспадыня на вачах публічнасці, схапіўшы кій, пабіла ў ідэальнай кухні ўвесь пасуд, а пасля паламала ў ідэальным памяшканні мэблю і змучана гэтай працай так заснула, што забрала яе санітарная дапамога з ідэальна знішчанага памяшкання.

Расісцкія выдумкі

У Петэрсбураў — стан Фларыда, у перадавым краю «вольнага свету», па загаду гарадскіх уладаў зачынены басейн, з той толькі прычыны, што ў ім выкупаўся негр. Тры дні перад гэтым «бацькі» горада загадалі забараніць купацца ў публічнай купальні, пасля таго, калі ў ёй выкупалася восем неграў. Расісты лічаць небяспечным не толькі кроў, але і пот чорных. Калі так далей пойдзе і іншыя пойдуць за прыкладам Пэтэрсбураў, дык белым хутка не будзе дзе выкупацца.

Не пахваляцца

— Наш Ромачка — золатка. Мінулым разам сядзеў пятнаццаць сутак, а цяпер толькі дзесяць.

«Перац».

ПРАЎДЗІВАЯ ГІСТОРЫЯ

Сакратар стаіць перад дырэктарам. Дырэктар адваліўся на крэсла — падобны на бульдога лежачага на спіне і паказваючага свой жывот.

— І так дакажам, як мы клапоцімся аб нашых дзецях. Даручаю арганізаваць дзіцячы летні лагер, і каб было там усё на сто два з прысыпачкай.

Сакратар падлізліва прыціскае руку да сэрца абяцаючы: — Будзе ўсё, як па шчупачынаму загаду.

Незадоўга цётка Ганна сядзіць ужо перад сакратарам злажыўшы губкі. Яна прыслухоўваецца кожнаму слову сакратара.

— Адкрываем дзіцячы лагер — гаварыў сакратар. Я прапаную вам месца кухаркі, а вашага мужыка паставім стаярожам.

— Дальбог не ведаю, як дзякаваць вам, дабрачынцу.

— Не трэба дзякаваць, папрашу толькі звярнуць асаблівую ўвагу на маю Галінку, яна таксама пойдзе ў лагер, — прыказаў сакратар спусціўшы вочы.

— За гэта вы не турбуйцеся, нават пылінка на яе не ўпадзе, мы людзі з галавою — ліслівa ўспакоіла цётка Ганна.

Праз тыдзень дзеці гуляюць на лясной палянцы. Рыжанькая дзяўчынка пытае сяброўак: — Хто такая Галінка? Нам даюць па кусочку бісквіта, а Галінцы два, мы выпіваем шклянку какао, а Галінка тры. Пасля снедання да абеда нам нічога не даюць, а Галінка атрымоўвае шклянку смятаны з булачкай.

У той-жа час, у пакоі кухаркі аб чым іншым мова. Цётка Ганна гаворыць мужу: — Вазьмі кілограм масла, тры дзесяткі яек, прадай на рынку і купі літроўку гарэлкі. Узаўтра прыедзе начальства, пачаставаць трэба.

— А, як масла дзецюкам не хопіць!

— Дурань ты, не тваёй галаве клапаціцца.

Як-ні-як, а ўсё-ж-такі трэба згадзіцца, людцы добрыя, што самая лёгкая справа — абкрадаць дзяцей.

Дзядзька Лявонь.

Падслухана

Жонка спытала ў мужа:

— Ты чаму сёння закурваеш ужо трэцюю папяросу? Табе-ж доктар дазволіў выкурваць толькі па адной у дзень.

Муж адказаў:

— Яно так. Але нядаўна я быў яшчэ ў двух дактароў. Яны таксама сказалі, што я магу выкурваць па адной папяросе ў дзень.

Адмена закону

Англійскія метэаролагі не ведалі, што яны штодня робяць злачынства, за якое закон пагражае пакараннем смерцю. Толькі цяпер ухілены закон з 1677 года, на аснове якога, кожны, хто прадказвае пагоду, павінен карацца за чараўніцтва спаленнем на вогнішчы.

ЯГАДКІ

Спеюць ягадкі ля Яна,
Іх дзяўчаты йдуць збіраць.
Песняй звонкай скалыхнуць бор,
Ох, далёка іх чуваць.

Дзесь за горкай гукнуць хлопцы,
Памагаць напэўна ідуць.
Не адзін сваёй сяброўцы
Скажа: — Міла, незабудзь!

Кіне ягадку ў кошык,
З мілай сам не зводзіць воч
І з салодкай думкай б'ецца:
— Эх, цяпер была-бы ноч.

Зажартуе з ўсёй павагай,
Хоча каб не ўгнявіць:
— Ну, скажы-жа, дарагая,
Ва век буду це любіць.

А яна кіўне галоўкай:
— І я люблю це дарагі.
Сэрцы радасцю наліты,
Ледзь стрымаюць берагі.

Спеюць ягадкі ля Яна,
Ужо даспела ні адна.
А зрываць іх трэ' умела,
Сокам каб не заліла.

Селянін і паны

(Кітайскае паданне)

Адзін селянін марыў убачыць караля. І вось аднойчы ён выпрасіў у жонкі грошай, сказаўшы, што яму трэба вырваць хворы зуб, і пайшоў у сталіцу. Там ён убачыў караля, які аказаўся непрыгожым і нязграбным чалавекам, і правёў амаль усе грошы.

Злы, вяртаўся ён дамоў. Быў вельмі галодны. На бяду яшчэ разбалеўся зуб. Селянін затрымаўся каля вулічнага таргоўца і падумаў: калі вырву зуб, то трэба будзе аддаць лекару астатнія грошы. Калі куплю піражкі, то зуб разбаліцца яшчэ горш. Што-ж рабіць?

У гэты час побач праходзілі два паны. Убачылі селяніна і падумалі: як-бы тут пасмяяцца над ім?

— Эй, ты! Колькі піражкоў ты можаш з'есці?

— Я! Сто.

— Ну што-ж, давай заложымся — сказалі паны. — Толькі на што?

А вось на што. Калі я не з'ем сто піражкоў, вы вырвеце мне любы зуб, які я вам пакажу. І селянін паказаў на свой хворы зуб.

Паны згадзіліся. Селянін узяўся за яду. Калі ён наеўся дасыта, тады сказаў:

— Больш не магу. Я прайграў.

Паны паклікалі лекара і сказалі вырваць селяніну зуб, той, што ён паказаў, і самі заплацілі за з'едзеныя селянінам піражкі. Здаволеныя яны рагаталі.

— Вось дурань — казалі — за некалькі піражкоў даў вырваць зуб.

— Ну, гэта яшчэ не вядома, хто з нас дурнейшы — адказаў селянін. Я наеўся, а вы заплацілі. Мне вырвалі хворы зуб, а вы заплацілі. Тады хто з нас дурнейшы?

Пераклад
ЖЭНЯ ДУБОК

АДГАДАНКА

Літары ўлажыць паводле алфавіту. Чытаючы чаргова другія літары, прачытаеце вядомую народную прымаўку.

Сярод чытачоў, якія да 15 жніўня г. г. прышлюць правільныя адказы, будзе разлясавана 10 кніжных узнагарод.

Хто яму дапаможа?

Гайнаўка. Дзве гадзіны пасля абеда. Пад плотам, непадалёку бара, ляжыць чалавек. Старэйшыя праходзяць побач з літасцівай усмешкай, дзеці ўзіраюцца з цікаўнасцю — ім п'яніца ўяўляе сабой вялікае зацікаўленне.

Хто-ж гэта? Што за чалавек? Дзень у дзень п'е гарэлку, дзень у дзень п'яны валяецца пад плотам, ні міліцыя, ні Прысудная калегія Гарадской рады не звяртаюць увагі на п'яніцу. Прывыклі.

А чаму не паслаць недзе на лячэнне?

Тэкст фото — А. А.

Развязка геаграфічнай адгаданкі

з 23 нумара «Нівы».

БЕЛАРУСЬ, ФІНЛЯНДЫЯ, ШВЕЙЦАРЫЯ, ВЕНГРЫЯ, ІСПАНІЯ, ЧЭХАСЛАВАКІЯ, БАЛГАРЫЯ, ІТАЛІЯ, АЎСТРЫЯ І АНГЛІЯ.

Кніжныя ўзнагароды вылясавалі: Андрэй Несцярук — Гайнаўка, Аляксандр Вяжбіцкі — Старое Ляўкова і Юрка Паўлючук — Давідавічы.

Узнагароды высылаем поштай.

Філасофская крама „Мудрагарпаліца"

(Купляем і прадаем бясплатна)

Мудрэц згубіў у сябе ў хаце кальцо. Не знайшоўшы яго тут, ён выйшаў з хаты і пачаў шукаць перад дзвярыма. Сусед запытаў у яго, што ён шукае, і, даведаўшыся, што мудрэц згубіў кальцо ў хаце, сказаў: «Дык ты і шукаў-бы там».

— «У хаце цёмна, — сказаў мудрэц, — таму я шукаю яго тутака».

* * *

У мудраца спыталі:

— «Калі нясуць нябожчыка, то дзе трэба знаходзіцца — спераду ці ззаду дамавіны?

—Толькі, не ўнутры, — сказаў мудрэц. — а там, дзе хочаце, ўсёроўна.